

ORIPÄÄN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2019

Kunnanhallitus 46 § / 30.3.2020
Kunnanhallitus 71 § / 18.5.2020
Kunnanvaltuusto 18 § / 15.6.2020

Sisällysluettelo

1.	TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.1.4	Olennot muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	7
1.1.5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	7
1.1.6	Kunnan henkilöstö	7
1.1.7	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	7
1.1.8	Ympäristötekijät	7
1.2	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	8
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	9
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	9
1.3.2	Toiminnan rahoitus	10
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	12
1.5	KOKONAISTULOT JA -MENOT	14
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	15
1.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	15
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	15
1.6.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat	15
1.6.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	15
1.7.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	18
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	19
2.1	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	19
2.2	TUOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	49
2.3	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	51
2.4	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	53
2.5	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	54

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Uusi kuntalaki velvoittaa kuntia kattamaan kertyneen alijäämän ylijäämällä neljän vuoden määräajassa. Tänä aikana ylijäämä ei saa kasvaa, vaan neljän vuoden syklin päättyessä kunnan on oltava nolllilla tai plussalla. Tämä kattamisvelvoite alkoi vuonna 2015 ja ensimmäisillä kunnilla takaraja on tulossa vastaan.

Arviointimenettelyn avulla valtiovarainministeriö ja kunnat pyrkivät yhdessä selvittämään, miksi menot ylittävät tulokehityksen. Esimerkiksi viime vuonna verokorttiuudistus teki kuntataloudelle hallaa. Valtiovarainministeriö on kuitenkin ilmoittanut, ettei yksikään kunta joudu kriisikuntakäsitteeseen vain sen takia. Kun kuntapäätäjät, yritykset ja yhteisöt tiivistävät rivejään, löytyy herkemmin uusia keinoja parantaa vetovoimaa ja työllisyyttä. Henkilökohtaisen palvelun arvoa ei kannata myöskään vähätellä.

Tilinpäätös on vuodelta 2019, mutta todettakoon maaliskuun tilanteessa jotakin positiivista. Kuluva vuosi näyttää talouden osalta valoisammalta, kun esimerkiksi valtionosuuksiin tehdyt leikkaukset ja verokertymäsoikut poistuvat. Tosiasia kuitenkin on, että kuntien pitää tulevaisuudessa sopeuttaa palvelurakenteitaan erilaisten muutosten edessä entistä tehokkaammin.

Ikävältä tuntuvat päätökset, kuten pienten koulujen lakkauttamiset, tulevat usein liian lähelle. Tällöin toimintaa tulee pystyä katsomaan yli kuntarajojen. Kunnan talouden suunnittelussa onkin tärkeää, että luottamushenkilöt ovat aidosti kiinnostuneita taloudesta. Kun sopeuttamisen rinnalle pystytään ideoimaan ja luomaan uutta, pienenkin kunnan talousnäkymät voivat kääntyä. Pieni asukasmäärä ei aina automaattisesti tarkoita taantuvaa kuntaa, vaikka syntyvyys pysyi Oripäässä edelleen varsin vaatimattomissa luvuissa. Oripäähän syntyi 6 lasta, ja asukasluku 31.12.2019 oli 1329, kun se vielä vuonna 2018 oli 1365.

Kokonaisuutena Oripään kunnan tilinpäätöksestä voidaan todeta, että vuoden 2019 tulos on talousarviossa ennakoitua hieman heikompi. Ilman harkinnanvaraista (190.000 euroa) valtionosuutta tulos olisi jäänyt alijäämäiseksi. Vuosikate oli 446.757,03 euroa ja ylijäämää kirjattiin 19.603,76 euroa. Poistot olivat 442.290,12 euroa. Toimintakulut laskivat edellisestä vuodesta 3,3 % ja toimintatuotoissa laskua oli 2,2 %. Verotulot nousivat 17,5 % ja varsinaiset valtionosuudet nousivat 3,7 % lisäksi saatiin harkinnanvaraista valtionosuutta 190 000 € . Pitkäaikainen lainamäärä oli vuoden lopussa 2.039.558 euroa ja lyhytaikainen 2.334.535,31 euroa, lainamäärä 3.291 euroa/asukas.

Oripään kunnan taseessa on tilikauden tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 618.427,30 euroa kertynyttä alijäämää. Talouden tasapainottamisohjelma tuleekin päivittää vuoden 2020 aikana. Ohjelman tavoitteena on huolehtia siitä, että kunnan kehittäminen, joka käytännössä tarkoittaa investoimista ja palvelutoimintaan kohdistuvia muutoksia, toteutuu hallitusti ja kestäväällä tavalla.

Timo Tolppanen
kunnanjohtaja (7.1.2020 alkaen)
Oripäässä 25.3.2020

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Pj	Hannele Rouhiainen
I Vpj	Maarit Salama
II Vpj	Marko Suisto
Jäsenet	Anne-Mari Kaarto
	Esa Kalsi
	Tarmo Kankare
	Sanna Kiertonen
	Miia Koivusaari
	Matti Kulmanen
	Päivi Kössi
	Pertti Liinoja
	Pekka Markula
	Mika Nieminen
	Tapio Pajula
	Ilkka Tuomisto
	Päivi Tuusa-Oksanen
	Reijo Vainionmaa

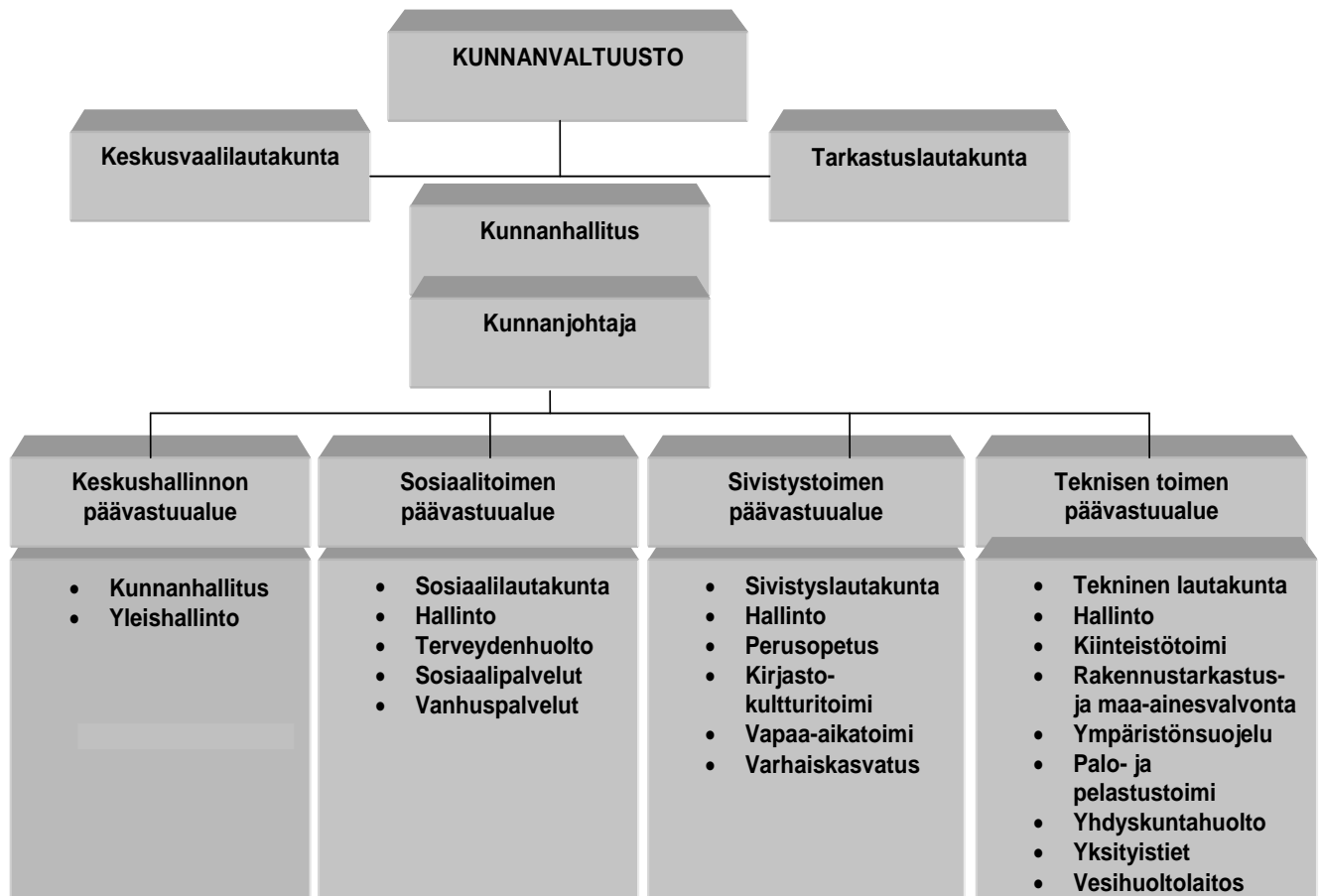
Kunnanhallituksen jäsenet

Pj	Päivi Kössi
Vpj	Tapio Pajula
Jäsenet	Anne-Mari Kaarto
	Sanna Kiertonen
	Matti Kulmanen
	Pertti Liinoja
	Mika Nieminen

Esittelijä vt.kj Kati Rekola

Kunnan organisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta ja viidestä lautakunnasta.

Kunnan organisaatio

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat toimielinten (pl. valtuusto) jäsenet, toimielinten esittelijät sekä tulosalueiden ja tulosityksiköiden päälliköt.

Osastot ja osastopäälliköt:

Toimiala	osastopäällikkö
Yleishallinto	vt kunnanjohtaja Kati Rekola
Sosiaalitoimi	Sosiaalijohtaja Kati Rekola
Sivistystoimi	Sivistysjohtaja Mika Virtanen
Tekninen toimi	Rakennusmestari Aki Vuorinen

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2018 tilinpäätöksen jälkeen kunnan taseessa olevan alijäämän kattamiseksi laadittiin sitova talouden tasapainottamisohjelma. Oripään kunta haki harkinnanvaraista valtionavustusta, jota myönnettiin. 190 000 €. Veroprosentteja korotettiin vuodelle 2019 joten verokertymä oli hyvä.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja aluehallintouudistuksen valmistelu keskeytettiin keväällä 2019 ja uuden hallituksen linjausten mukainen valmistelutyö etenee hitaasti. Sote-kustannusten jatkuvan kasvun ja väestönikä rakenteen vuoksi järjestelmä kaipaa pikaista uudistamista. Sote-uudistuksen toteutumisen aikataulu on vielä epävarma ja lisääpainetta kunnan taloudentasapainon säilyttämiseen. Alkuvuodesta 2020 puhjennut korona-viruspandemia nostaa sote-kustannuksia. Koronaviruksen mukanaan tuoman poikkeustilan vaikutukset talouteen näkyvät koko yhteiskunnassa vielä tulevinakin vuonna. Verotulot tulevat vähenemään, koska yritysten toimintaan tulee pitkävaikutteisia muutoksia ja lomautusten sekä irtisanomisten myötä työttömyys lisääntyy. Sote-kustannukset tulevat kasvamaan pandemian aikana sekä tilanteen normalisoiduttua, kun siirrettyjä ei-kiireellisiä leikkauksia ja muuta hoitoa ryhdytään purkamaan. Ennakoitavissa on myös lastensuojelun ongelmien lisääntyminen sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden tarpeen lisääntyminen.

1.1.6 Kunnan henkilöstö

Kunnan vakituisen henkilöstön määrä oli 58 henkilöä, henkilöstön kokonaismäärä 124. Henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot esitetään erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

	2018	2019
Palkat ja palkkiot	2 469 865	2 539 535
eläkekulut	571400	576 371
muut henkilösivukulut	61 377	46 975
Henkilökulut yhteensä	3 102 642	3 162 881

laadittu erillinen henkilöstötilinpäätös

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta

Kunnan kiinteistöt ja toiminta ovat vaakutettuna Pohjola Vakuutus Oy ja asiakasvastuuhenkilön kanssa vakuutusten tilanne käydään vuosittain läpi.

Hallintokunnat ovat vuonna 2018 laatineet riskienkartoitukset joita päivitetään tarvittaessa.

1.1.8 Ympäristötekijät

Varsinais-Suomen pelastuslaitos on kartoittanut ympäristöön liittyviä riskejä.

Siirtoviemäri kulkee Oripään-Pöytyän kirkonkylän, Riihikosken kautta Auraan. Oripään jätevedet käsitellään Turun Seudun Puhdistamo Oy:n Kakolan jätevedenpuhdistamolla. Laitoksella on ympärivuorokautinen valvonta ja ammattitaitoinen henkilökunta joten mahdolliset toimintahäiriöt pystytään korjaamaan nopeasti.

Jätehuolto toimii Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n alueella tehokkaasti. Jätteiden lajittelu on myös huomioitu hyvin.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJSETÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauk käytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Voimassa olevat ohjeet:

Hallintosääntö
Sisäisen valvonnan ohje
Ohje sairauspoissaoloista
Päihdeohjelma
Varhaisen puuttumisen malli
Hankintaohjeet
Valmiussuunnitelma
Perehdyttämispöytäkirja

Säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu.

Taloudellinen raportointi on tehty ohjeiden mukaisesti. Raportointia pyritään edelleen kehittämään.

Riskienhallinnasta on annettu ohjeet sisäisen valvonnan ohjeessa. Ohjeiden mukaisesti vastuuhenkilöt ovat raportoineet havaitsemistaan epäkohdista ja niihin on puututtu mm. ohjeistusta täsmentämällä, toimenkuvia tarkastamalla.

Raportoidut riskit ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja henkilöstön aseman turvaamiseksi kunnassa on laadittu varhaisen puuttumisen malli.

Sisäinen valvonta kaipaa kehittämistä. Tämä on kaiken kaikkiaan vaikeasti toteutettavissa resurssien pienuuden vuoksi.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2 018
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	1 302	1 332
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-9574	-9 902
Toimintakate	-8 272	-8 570
Verotulot	4 684	3 987
Valtionosuudet	4 078	3 750
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	1
Muut rahoitustuotot	1	1
Korkokulut	-45	-44
Muut rahoituskulut	-1	-1
Vuosikate	446	-876
Poistot ja arvonalentumiset	-442	-472
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	4	-1 348
Varausten lisäys/vähennys		
Poistoero	15	15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	19	-1 333
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,6 %	13,5 %
Vuosikate/Poistot, %	100,9 %	-185,6 %
Vuosikate, euroa/asukas	336	-642
Asukasmäärä	1 329	1365

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakoh-tainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2 019	2 018
	<i>1000 e</i>	<i>1000 e</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	447	-876
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	1	
	<hr/> 448	<hr/> -876
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-194	-85
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	29	17
	<hr/> -165	<hr/> -68
Toiminnan ja investointien rahavirta	283	-944
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
	<hr/> 0	<hr/> 0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-272	-266
Lyhytaikaisten lainojen muutos	218	486
	<hr/> -54	<hr/> 720
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset	-3	7
Vaihto-omaisuuden muutos	-4	3
Saamisten muutos	-41	
Korottomien velkojen muutos	-191	218
	<hr/> -239	<hr/> 228
Rahoituksen rahavirta	-293	948
Rahavarojen muutos	-10	4
Rahavarat 31.12.	3	13
Rahavarat 1.1.	13	9
	<hr/> -10	<hr/> 4
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	230,4 %	-1030,6 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	95,9 %	-249,6 %
Lainanhoitokate	1,6	-3,2
Kassan riittävyys, pv	0,1	0,6
Asukasmäärä	1 329	1365

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, jos lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyys vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut, 1000 €

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta: Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön, Korkokulut, Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta: Investointimenot, Antolainojen lisäys, Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1000 e	1000 e		1000 e	1000 e
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 234	8 512	A OMA PÄÄOMA	2 902	2 882
I Aineettomat hyödykkeet	155		I Peruspääoma	3 520	3 520
1. Aineettomat oikeudet	155		II Arvonkorotusrahassto		
2. Tietokoneohjelmistot			III Muut omat rahastot		
3. Muut pitkävaikuttiset menot			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-638	695
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	20	-1333
II Aineelliset hyödykkeet	6 976	7 409	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	151	167
1. Maa- ja vesialueet	686	703	1. Poistoero	151	167
2. Rakennukset	4 802	5 035	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 410	1 545	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
4. Koneet ja kalusto	52	21	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Muut pakolliset varaukset		
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	26	105	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	18	27
III Sijoitukset	1 103	1 103	1. Valtion toimeksiannot		
1. Osakkeet ja osuudet	1 103	1 103	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	12	18
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	6	9
3. Muut lainasaamiset			E VIERAS PÄÄOMA	5 623	5 868
4. Muut saamiset			I Pitkäaikainen	2 323	2 579
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	12	18	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 040	2 311
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12	18	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	448	413	5. Saadut ennakot	18	17
I Vaihto-omaisuus	9	5	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	265	251
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat	1	1	II Lyhytaikainen	3 300	3 289
4. Muu vaihto-omaisuus	6	2	1. Joukkovelkakirjalainat	1 600	1 600
5. Ennakkomaksut	2	2	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	704	486
II Saamiset	436	394	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta	30	30
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	5	12
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	531	640
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	82	180
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	348	341
Lyhytaikaiset saamiset	436	394	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 694	8 944
1. Myyntisaamiset	316	299	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
2. Lainasaamiset			Omavaraisuusaste, %	35 %	34 %
3. Muut saamiset	119	95	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	56 %	64 %
4. Siirtosaamiset	1		Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-618	-638
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-465	-467
1. Osakkeet ja osuudet			Lainakanta 31.12., 1000 €	4 374	4 427
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.			Lainakanta 31.12., €/asukas	3 291	3 243
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainasaamiset, 1000 €		
4. Muut arvopaperit			Asukasmäärä	1 329	1365
IV Rahat ja pankkisaamiset	3	14			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 694	8 943			

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 302	Toimintakulut	-9 574
Verotulot	4 684		
Valtionosuudet	4 078	Korkokulut	-45
Korkotuotot	1	Muut rahoituskulut	
Muut rahoitustuotot	1	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	1
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pysyvien vastaavien	
		hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	29	Investointimenot	-194
Pysyvien vastaavien			
hyödykkeiden luovutustulot			
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-272
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	218	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	10 313	Kokonaismenot yhteensä	-10 084
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			229
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =			229

1.6 KUNTAKORSENIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Oripää kuuluu neljään kuntayhtymään:	
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky	0,356 %
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky	0,141 %
Varsinais-Suomen liitto ky	0,28 %
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	2,255 %

Konsernitaseeseen on yhdistelty osuudet kuntayhtymien taseista.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma	1.1.2019 - 31.12.2019		1.1.2018 - 31.12.2018	
Toimintatuotot		4 372 246		4 317 686
Toimintakulut		-12 854 420		-13 069 110
Toimintakate		-8 482 174		-8 751 424
Verotulot		4 684 350		3 987 057
Valtionosuudet		4 471 263		4 139 454
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	654		1 631	
Korkokulut	2 103		1 249	
Muut rahoitustuotot	-56 062		-56 530	
Muut rahoituskulut	-1 233	-54 538	-1 709	-55 359
Vuosikate		618 901		-680 272
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta		2 781		402
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelma mukaiset poistot	-607 493		-642 959	
Arvonalentumiset	-967	-608 460	0	-642 959
Satunnaiset tuotot ja kulut		0		-3 092
Tilikauden tulos		13 221		-1 325 922
Tilinpäätössirot		14 903		14 337
Tilikauden ylijäämä /(alijäämä)		28 125		-1 311 585
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		34,0		33,0
Vuosikate/Poistot, %		101,7		-105,8
Vuosikate, euroa/asukas		465,69		-498,37
Asukasmäärä		1329		1365

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konserni rahoituslaskelma				
	01.01.-31.12.2019		01.01.-31.12.2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	621 681		-680 248	
Tulorahoituksen korj.erät	-5 907		8 542	
Satunnaiset erät	88	615 863	-3 092	-674 798
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-333 096		-250 906	
Pys.vast.hyöd.luov.voitot	44 741		22 550	
Inv.vars. myyntitulot				
Inv myynti voitot/tappiot				
Rahoitusosuudet	1 753	-286 603	7 103	-221 254
Toiminnan ja investointien rahavirta		329 261		-896 052
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset	253	253	-819	-819
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 456		589 110	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-362 478		-391 278	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	217 118	-140 905	485 244	683 077
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoman korotus+/alennus-				
Muut oman pääoman muutokset	0	0	-3 365	-3 365
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen				
pääomien muutokset	-3 069		6 656	
Vaihto-omaisuuden muutos	10 066		2 399	
Saamisten muutos	-69 711		-29 124	
Korottomien velkojen muutos	-148 327	-211 040	214 857	194 788
Rahoituksen rahavirta		-351 692		873 680
Rahavarojen muutos		-22 431		-22 371
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12		235 070		216 804
Rahavarat 1.1		216 804		239 175
		18 267		-22 371
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €				
Investointien tulorahoitus, %		216,9		-307,5
Lainanhoitokate		1,62		-1,39
Kassan riittävyys		123		123

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase							
ORIPÄÄ	31.12.2018	31.12.2019			31.12.2018	31.12.2019	
VASTAAVAA	KONSERNI	KONSERNI	VASTATTAVAA	KONSERNI	KONSERNI		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA				
			Peruspääoma	3 520 474,95	3 520 474,55		
Aineettomat hyödykkeet			Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		149,87		
Aineettomat oikeudet	15,15	154 887,29	Arvonkorotusrahasot				
Muut pitkävaikutteiset menot	2 288,07	3 255,45	Muut omat rahastot	3 640,90	2 802,52		
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 189 021,65	-138 703,75		
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	-1 311 584,97	28 124,56		
Maa- ja vesialueet	748 040,77	730 651,32	VÄHEMMISTÖOSUUDET	456,94	1 654,43		
Rakennukset	6 564 694,58	6 286 883,10	ARVOSTUSERÄT				
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 577 291,89	1 448 212,75	Kertynyt poistoero	0,00	1 476,61		
Koneet ja kalusto	237 238,51	255 472,31	PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut aineelliset hyödykkeet	720,59	732,22	Eläkevaraukset	605,24	432,72		
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	164 415,63	99 846,29	Muut pakolliset varaukset	126 487,83	125 331,94		
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Osakkuusyhteisöosuudet	11 477,35	13 318,85	Valtion toimeksiannot	15 636,49	8 621,72		
Osakkeet ja osuudet	397 970,06	398 250,79	Lahjoitusrahastojen pääomat	30 463,10	23 630,63		
Osuudet kuntayht.			Muut toimeksiantojen pääomat	20 694,78	27 343,34		
Muut osakkeet ja osuudet			VIERAS PÄÄOMA				
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Pitkäaikainen				
Lainasaamiset kuntayhtymiltä			Joukkovelkakirjalainat				
Lainasaamiset muilta	804,93		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 942 207,30	2 592 285,48		
Muut saamiset	5 035,01	5 541,10	Lainat julkisyhteisöiltä				
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat muilta luotonantajilta	16 952,40	293,23		
Valtion toimeksiannot	15 636,49	8 621,72	Saadut ennakot	2 909,72	18 119,17		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 442,10	16 790,21	Ostovelat				
Muut toimeksiantojen varat	29 826,04	21 370,89	Liittymismaksut ja muut velat	250 623,47	265 098,67		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Siirtovelat				
Vaihto-omaisuus			Laskennallinen verovelka		483,35		
Aineet ja tarvikkeet	46 047,75	43 646,89	Lyhytaikainen				
Keskeneräiset tuotteet	13 523,60	5 361,11	Joukkovelkakirjalainat		1 600 000,00		
Valmiit tuotteet			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 162 657,33	789 712,56		
Muu vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä				
Ennakkomaksut		1 649,76	Lainat muilta luotonantajilta		30 000,00		
Pitkäaikaiset saamiset			Saadut ennakot	22 807,71	21 989,77		
Myyntisaamiset			Ostovelat	785 599,68	722 973,38		
Lainasaamiset			Muut velat	236 422,84	119 715,06		
Laskennalliset verosaamiset			Siirtovelat	719 730,77	739 694,62		
Muut saamiset	479,06	359,29	Laskennallinen verovelka				
Siirtosaamiset	66 488,73	78 461,94	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 735 808,11	10 501 704,44		
Lyhytaikaiset saamiset							
Myyntisaamiset	429 676,92	454 270,38					
Lainasaamiset							
Laskennallinen verovelka							
Muut saamiset	150 202,73	173 599,77					
Siirtosaamiset	51 688,41	65 450,52					
Rahoitusarvopaperit							
Osakkeet ja osuudet	3 638,59	1,22					
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteilla	66 646,26	84 555,73					
Joukkovelkakirjalainasaamiset							
Muut arvopaperit		3 694,59					
Rahat ja pankkisaamiset	146 518,88	146 818,94					
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 735 808,11	10 501 704,44					

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden 19.603,76 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tulos	4.466,84 €
Poistoeron vähennys	15.136,92 €
Tilikauden ylijäämä	19.603,76 €

Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 15.136,92 euroa. Tilikauden ylijäämä 19.603,76 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämiin.

Kunnanvaltuusto on 19.8.2019 hyväksynyt sitovan talouden tasapainottamisohjelman. 2019 talousarviossa on jo huomioitu veronkorotukset. Muut keinot ovat käyttötalousmenojen vähennys ja tulojen lisäys.

Oripään kunnan taseessa on tilikauden tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 618.427,30 euroa kertynyttä alijäämää.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

2.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitoon.

VAALIT

Tehtäväalue: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilöt: kunnanjohtaja

Palvelu-ajatus:

Järjestää kunnan alueella kulloinkin toteutettavaksi määrätyt kunnalliset ja valtiolliset vaalit.

Vuonna 2019 järjestettiin eduskunta- ja EU-vaalit.

Talous (sitova):

Keskusvaalilautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	4 800,00			4 800,00	4 800,00	0,00	2 400,00
Toimintamenot	-6 060,00			-6 060,00	-5 902,74	-157,26	-3 595,44
Toimintakate	-1 260,00	0,00	0,00	-1 260,00	-1 102,74	-157,26	-1 195,44
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilöt: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Palvelu-ajatus:

Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistaminen. Kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen valvonta.

Talous (sitova):

Tarkastuslautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-7 540,00			-7 540,00	-7 832,07	292,07	-8 956,88
Toimintakate	-7 540,00	0,00	0,00	-7 540,00	-7 832,07	292,07	-8 956,88
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	160 970,00	0,00	0,00	160 970,00	179 386,52	-18 416,52	195 398,37
Toimintamenot	-464 000,00	0,00	1 500,00	-462 500,00	-467 185,50	4 685,50	-512 195,80
Toimintakate	-303 030,00	0,00	1 500,00	-301 530,00	-287 798,98	-13 731,02	-316 797,43
joista sisäisiä							
Toimintatulot	137 970,00	0,00	0,00	137 970,00	156 154,50	-18 184,50	132 341,61
Toimintamenot	-22 460,00	0,00	0,00	-22 460,00	-25 958,08	3 498,08	-18 185,96

Tehtäväalue: Yleishallinto
Vastuuhenkilöt: Kunnanjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kunnallinen päätöksenteko perustuu tulevaisuuden ennakkointiin ja suunnitelmallisuuteen. Kunnan toiminnan kannalta keskeistä on talouden pysyminen tasapainossa. Kunnallinen palvelutuotanto on tehokasta ja kustannuskehitys vakaata ja suhteutettu kunnan maksukykyyn. Kunnan tuloksellinen palvelutuotanto perustuu oikein mitoitettuun henkilöstön osaamiseen ja motivaatioon.

Strategian toteuttaminen

Talousarvion ja -suunnitelman valmisteluprosessi sekä arvioinnin kehittäminen jatkuvaksi ympärivuotiseksi toiminnaksi kaikilla kunnan tulosityksikötasoilla.

Tulevaisuuteen ulottuvat toimeenpanosuunnitelmat, joissa pystytään arvioimaan kunnan tila ja palvelujen tarve pitkälti tulevaisuuteen. Työyhteisöjen kehittäminen niin, että kunnassa on motivoitunut, osaava ja työkykyinen henkilöstö.

Kunnanhallitus nimesi 2017 kunnan markkinointia varten työryhmän, joka vastaa kunnan markkinoinnin kehittämisestä.

Talousarvion tavoitteet v. 2019:

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMINEN
Kunnan positiivisen näkyvyyden lisääminen ja viestintävastuun sisäistäminen koko organisaatiossa	Positiivisten uutisten lisääminen ja ajantasainen verkkoviestintä	Verkkoviestintä on ajantasaista.
Itsenäinen kunta toimii yhteistyössä naapurikuntien ja maakunnan muiden kuntien kanssa	Osallistuminen	Osallistuminen on ollut aktiivista.
Kilpailukykyinen kunnallisvero	Veroprosentti	Veroprosentti on alempi naapurikuntiin verrattuna.
Tonttien markkinointi	Tonttimarkkinointimateriaali ajan tasalla	Tiedot ajan tasalla.
Kunnan edunvalvonnan kehittäminen	Osallistuminen edunvalvontaan	Ei ole toteutunut.

Talous (sitova):

Yleishallinto							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	160 770,00			160 770,00	179 310,52	-18 540,52	195 427,46
Toimintamenot	-421 600,00		1 500,00	-420 100,00	-431 785,04	11 685,04	-476 460,21
Toimintakate	-260 830,00	0,00	1 500,00	-259 330,00	-252 474,52	-6 855,48	-281 032,75
joista sisäisiä							
Toimintatulot	137 970,00			137 970,00	156 154,50	-18 184,50	132 341,61
Toimintamenot	-22 460,00			-22 460,00	-25 958,08	3 498,08	-18 185,96

Tehtäväalue: Elinkeinotoimi

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kunta tunnetaan vahvasta yritys-elämästään. Kunta tarjoaa yritysten sijoittumiselle varteenotettavan ja seudullisesti kilpailu-kykyisen vaihtoehdon.

Kuntaa markkinoidaan aktiivisesti maaseutumaisen asuin-, yritys- ja matkailukuntana. Elinkeinotoimen painopistealueina on yritysten toiminta-edellytysten parantaminen, sidosryhmien yhteistyön tiivistäminen, yritysneuvonta sekä kuntalaisten ja Oripäässä toimivien yritysten aktivointi EU:n rahoitusinstrumenttien käyttöön.

Strategian toteuttaminen

Kunnan ja yritysten välisen yhteistyön voimistaminen ja yrittäjä-ystävällisen ilmapiirin luominen sekä myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen. Kuntakuvan muodostumisessa luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on yhtä keskeinen rooli.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMINEN
Kunta on houkutteleva yritysten sijoittumispaikka. Yksityistä palvelutuotantoa pyritään lisäämään	Uusien yritysten määrä	Yrityksen lukumäärä on pysynyt samana.
Kunta toimii yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa	Yhteydenotot yrityksiin	On ollut yhteydenottoja.

Talous (sitova):

Maaseutuelinkeinot							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-16 100,00			-16 100,00	-21 257,86	5 157,86	-22 012,93
Toimintakate	-16 100,00	0,00	0,00	-16 100,00	-21 257,86	5 157,86	-22 012,93
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	

Elinkeinotoimi							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	200,00			200,00	76,00	124,00	-29,09
Toimintamenot	-26 300,00			-26 300,00	-14 142,60	-12 157,40	-13 722,66
Toimintakate	-26 100,00	0,00	0,00	-26 100,00	-14 066,60	-12 033,40	-13 751,75
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot				0,00		0,00	0,00

SOSIAALILAUTAKUNTA

Sosiaalilautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	464 100,00	0,00	0,00	464 100,00	516 450,49	-52 350,49	498 545,80
Toimintamenot	-5 337 100,00	-330 000,00	90 000,00	-5 577 100,00	-5 946 702,85	369 602,85	-6 316 078,65
Toimintakate	-4 873 000,00	-330 000,00	90 000,00	-5 113 000,00	-5 430 252,36	317 252,36	-5 817 532,85
joista sisäisiä							
Toimintatulot	3 500,00	0,00	0,00	3 500,00	3 993,00	-493,00	3 984,10
Toimintamenot	-132 310,00	0,00	0,00	-132 310,00	-144 829,06	12 519,06	-125 039,35

Tehtäväalue: Terveydenhuolto

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Terveydenhuollon palvelujen tavoitteena on oripääläisten paras mahdollinen terveys. Hyvin toimiva perusterveydenhuolto on kunnan terveydenhuoltojärjestelmän perusta.

Talousarvion sitovat tavoitteet v. 2019:

STRATEGINEN TAVOITE	TEHTÄVÄALUE- KOHTAINEN TA- VOITE	MITTARIT	MITTARIEN TA- VOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Hyvän palveluta- son säilyminen kunnan antamissa palveluissa	Oripään terveys- aseman palvelut säilyvät	Terveysasemalta saatavat palvelut ja terveysaseman henkilökuntamitoi- tus	Terveysasemalta saatavat palvelut ja aseman henki- lökuntamitoitus säilyvät ennallaan	Terveysaseman palveluiden saata- vuudessa on edel- leen kehitettävää
Ennaltaehkäisevä toiminta erityisesti neuvola-, koulu- ja opiskelijatervey- denhuollossa	Säännölliset ter- veystarkastukset lapsille ja nuorille	Tarkastusten mää- rä	Tarkastuksia suo- ritetaan asetuksen 338/2011 mukai- sesti	Toteumaraportti saadaan myö- hemmin. Ehdotetaan ns. väliraporttia 4kk välein.

Terveydenhuollon tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TP 2019
LOIMAAN KAUPUNKI			
käynnit / alueellinen avo- hoito	4 320 sis. Oripään ta	4 025 sis. Oripään ta	3 811 sis. Oripään ta
käynnit / Oripään ter- veysasema	2 611	2 733	2 088
käynnit / päihde ja mielenterveys	240	286	489
käynnit / perheneuvola	185	29	41
käynnit / hammashoito	1 746	1 689	1 777
vuodeosasto / hoitopv	1 068	1 135	1 179
TYKS ja alueellinen eri- koissairaanhoito			
käyntikerrat (avohoito)	2 429	2 528	2 193
hoitokaksot (*hoitopäivät)	196	216	162
Ensihoidon ja päivys- tyksen liikelaitos			
käyntikerrat	527	637	607
TURUNMAAN SAIRAALA			
käyntikerrat (avohoito)	7	7	4
PSYKIATRIAN TULOSALUE			
käyntikerrat (avohoito)	552	486	821
hoitokaksot	11	13	11

Talous (sitova):

Terveydenhuolto							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	48 000,00			48 000,00	32 859,17	15 140,83	49 352,17
Toimintamenot	-2 743 640,00	-200 000,00		-2 943 640,00	-3 079 434,26	135 794,26	-3 288 156,98
Toimintakate	-2 695 640,00	-200 000,00	0,00	-2 895 640,00	-3 046 575,09	150 935,09	-3 238 804,81
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-800,00			-800,00	-774,42	-25,58	-716,63

Perusterveydenhuollossa käyntimäärät ovat laskeneet Oripään terveysasemalla sekä muissa toimipisteissä edellisestä vuodesta. Päihde- ja mielenterveyspoliklinikan käyntimäärät ovat nousseet. Oripään terveysasemalla on ollut lääkäri saatavilla vain osan vuotta.

Erikoissairaanhoidon osalta sekä avohoidon käyntikerrat että hoitopäivien määrä laskivat edellisestä vuodesta.

Tehtäväalue: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Palveluajatus:

Sosiaalipalvelujen toiminta-ajatuksena on järjestää kuntalaisille tarpeelliset sosiaalihuollon palvelut taloudellisesti ja tehokkaasti palveluntarpeeseen vastaten. Toiminnan perustana on lakisääteisten palveluiden toteuttaminen. Lähityöskentelynä tehtyä sosiaalityötä, joko tukikäyntien tai perhetapaamisten muodossa, on tehty paljon.

Painopistealueena vuonna 2019 olivat edelleen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen sekä ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen. Avopalveluiden määrää ja laatua on kehitetty jatkuvasti ja tavoitteena onkin ollut puuttua sosiaalisiin ongelmiin ennen niiden kärjistymistä. Työskentelyä on kehitetty erityisesti tavoitteellisuuden näkökulmasta.

Vuoden aikana on ostettu sijaishuoltoa perhehoidon muodossa. Lastensuojelussa on ostettu myös perhekuntoutusta avohuollon tukitoimena. Lisäksi on toteutunut asumiskotipalvelua hoitorinkinä.

Pitkäaikaistyöttömien kunnan asukkaiden työllistymisen tukemisen tuloksellisuus edellyttää tiivistä työskentelyä TE-toimiston kanssa. Pitkäaikaistyöttömiä on kannustettu kuntouttavaan työtoimintaan ja suuri osa yli 300 päivää työttömänä olleista on saatu vuoden aikana työllistämistoimenpiteiden piiriin. Kunta on tehnyt tiivistä yhteistyötä Arjen apua ry:n kanssa, joka on tuottanut kuntouttavaa työtoimintaa kunnan työttömille. Toiminta on näkynyt suoraan KELAan maksettavien työttömyysmaksujen pienenemisenä.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet vuonna 2019:

STRATEGINEN TAVOITE	TEHTÄVÄALUE-KOHTAINEN TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TA-VOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Hyvän palvelutason säilyttäminen kunnan palveluissa	Sosiaalipalvelut kyetään järjestämään lakisääteisten määräaikojen puitteissa	Palvelutarpeen arviointi lakisääteisessä määräajassa. Ajantasaiset asiakassuunnitelmat	Palvelutarpeen arviointi lakisääteisessä määräajassa. Ajantasaiset asiakassuunnitelmat	Palvelutarpeen arvioinnit valmistuneet määräajassa. Valtaosa asiakassuunnitelmista valmistuneet määräajassa (osassa lakisääteinen määräaika ylittynyt).
	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Hakemuskaavakkeiden saatavuus	Hakemuslomakkeet saatavilla kunnan kotisivuilta.	Hakemuslomakkeet saatavilla kunnan kotisivuilta.
Ammatillinen täydennyskoulutus	Henkilöstön osaamisen lisääminen	Henkilöstön täydennyskoulutus	Henkilöstölle tarjotaan ajankohtaista täydennyskoulutusta, erityisesti muuttuvaan lainsäädäntöön ja sen soveltamiseen	On osallistuttu muutamiin ilmaisiin koulutuksiin.

Sosiaalipalvelut kyettiin järjestämään laissa säädetyn määräajan kuluessa. Palvelutarpeen arvioiden yhteydessä tehtiin kymmeniä kotikäyntejä ja osallistuttiin useaan laajaan verkostopalaveriin.

Talous (sitova):

Sosiaalipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	8 200,00			8 200,00	40 594,70	-32 394,70	27 392,16
Toimintamenot	-1 108 950,00	-60 000,00	90 000,00	-1 078 950,00	-1 287 200,85	208 250,85	-1 399 739,13
Toimintakate	-1 100 750,00	-60 000,00	90 000,00	-1 070 750,00	-1 246 606,15	175 856,15	-1 372 346,97
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-11 540,00			-11 540,00	-17 432,14	5 892,14	-10 476,37

STRATEGISET TAVOITTEET	TEHTÄVÄALUE-KOHTAISET TAVOITTEET	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Nykyisen palvelutason säilyttäminen kunnan antamissa palveluissa	Palvelut annetaan vähintään palvelutakuun mukaisesti.	Palvelut tuotetaan lain määräämässä ajassa ja laajuudessa	Käsittelyajat tuki päätöksissä, palvelutarpeen arvioissa sekä lastensuojelutarpeen selvityksissä pysyvät lain mukaisina	Käsittelyajat pysyneet lain mukaisina.
Kuntalaisten yhdenvertainen kohdelu palveluiden järjestämisessä	Tasapuolisuutta palveluiden järjestämisessä korostetaan.	Yhdenvertaiset päätökset	Asiakaspalaute	Ei mainittavaa.
Toiminnan kehittäminen ja tehostaminen	Hyvinvointikertomus kuvaa kehittämistarpeet, joihin toimintaa ohjataan	Hyvinvointikertomuksen päivittäminen	Hyvinvointitiedon käyttäminen kehitystyössä	Hyvinvointikertomus on tekeillä.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut vuonna 2019:

Tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Toimeentulotuki			
Kotitalouksia			
perustoimeentulotuki	34*	-	-
täydentävä toimeentulotuki	20	12	10
ehkäisevä toimeentulotuki	17	16	19
Asiakkaita			
Nettomenot (avustukset)			
(€) kotitaloutta kohden	409,30*	324*	499,58
(€) asukasta kohden *	10,07*	7,59*	10,92
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	21	17	13
Muissa työllistämistoimenpiteissä	3	3	3
Työmarkkinatukimaksut (pitkäaikais-työttömien "sakkomaksut") 31.12.	6	7	8
Asukasluku	1 382	1 365	1 327

*perustoimeentulotuki siirtyi Kelaan 1.1.2017

PERUSTIETOJA / TUNNUSLUKUJA

Sosiaalityöpalvelut	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Toiminnan laajuus			
Omaishoidontuki, hoidettavat (kpl)	18	17	19
Omaishoitajat (kpl)	18	17	19
Kehitysvammaisten asumispäivät	730	1 095	1 095
Päivä- ja työtoimintapäivät	226	48	576
Vammaispalvelun asiakkaat	18	20	22
Asunnon muutostyöt	1	1	0
Lastenvalvojan tehtävät	40	38	52
Päihdehuollon laitospäivät/hp	0	0	20
Toiminnan taloudellisuus (€) omaishoidontuki / hoidettava / vuosi (avustukset)	4 337	5 442	5 858
Voimavarat / henkilöstö			
sosiaalijohtaja	0,8*	1	1
toimistosihteeri	0,6	0,6	0,6
sosiaaliohjaaja	0,8	1	1
perhetyöntekijä	0,6	0,6	0,8**

*(1.7.2018 alkaen 1 kokopäiväinen)

** työaika 80 %, virheellinen tieto TP2017 ja TP2018

Vastuualue: Vanhustyö
Vastuuhenkilö: Palvelutalon vastaava sairaanhoitaja, kotihoidon vastaava sairaanhoitaja

Vanhuspoliittisista tavoitteista tärkein on auttaa asiakkaan asumista mahdollisimman pitkään omassa kodissa tutussa elinympäristössä. Vanhustenhuollon toiminta-ajatuksena on järjestää kotihoitoa tukevia palveluja ja ympärivuorokautista hoitoa, hoivaa ja kuntoutusta.

Strategiset tavoitteet vuonna 2019:

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoiteta- so	Toteutuma 31.12.
Toimintakykyä ylläpitävä ja kuntouttava työote kaikissa vanhuspalveluissa, asiakaslähtöinen toiminta.	Palvelusuunnitelmaan kirjataan kuntoutusosio. Kuntouttavaa työtettä edistetään: lisäämällä vanhustyön henkilöstön koulutusta, tiedottamista tehostamalla ja toimintaa arvioimalla.	Palvelusuunnitelmat ajan tasalla.	Kuntouttava työote käytössä vanhustyössä.
Kotihoito painopistealueena: laadukkaiden palveluiden tuottaminen kuntalaisille tasa-arvoisesti.	Oikeus päästä palvelun tarpeen arviointiin kolmen vuorokauden kuluessa palvelun tarvetta koskevasta yhteydenotosta. Palvelusuunnitelma laaditaan viimeistään 2 viikon kuluessa säännöllisen hoidon alettua. Kotihoidon ennaltaehkäisevät kotikäynnit jatkuvat. Kotihoitopainotteisuus edellyttää toimivaa ilta- ja viikonlopputyön olemassaoloa.	Kotihoidon käyntien seuraaminen. Palvelusuunnitelmat ajan tasalla kaikilla. EHKO-käynti kaikille 1940- syntyneille palveluiden piiriin kuumattomille.	Kotihoidon tarpeen arviointi tapahtunut nopeasti, yleensä jo seuraavana päivänä yhteydenotosta. Palvelusuunnitelma on laadittu palvelun aloittamista seuraavana viikolla. EHKO-käyntejä tehtiin 80-vuotiaille 9 kpl. Kotihoidon työaika on arkisin 7.00–21.00 ja viikonloppuisin 6.30–21.00.
Osaava ja riittävä henkilöstö.	Koko koulutetulla henkilökunnalla (kotihoito ja palvelutalo) on voimassa olevat lääkeluvat.	LoVe-koulutus ja tentti suoritettu.	Koulutettu henkilökunta on suorittanut LoVe-tentin ja saanut lääkkeenjako- vat.

Palvelutalon paikkaluku on vuonna 2019 ollut 13, muistiyksikössä on 5 paikkaa. Paikat ovat olleet aina täynnä. Yksityisiltä asumispalveluyksiköiltä on ostettu paikkoja, keskimäärin 5 paikkaa koko vuoden ja lisäksi intervallijaksoja. Siellä olevat asiakkaat jonottavat Oripään palvelutaloon.

Vanhustyön palveluiden tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TP 2019
PALVELUKESKUS			
Toiminnan laajuus			
Kotipalvelu (tunnit/v)	1 400	1 484	3 083
Kotipalvelu (käynnit/v)	4 686	6 021	13 209
Kotisairaanhoido (tunnit/v)	4 950	4 140	2 544
Kotisairaanhoido (käynnit/v)	18 231	18 806	11 441
PALVELUTALO			
(asumis- ja hoitopäivät vuodessa)			
Palvelutalo (asumispäivät)	6 458	6 413	6 488
KEITTIÖ			
Suoritteet	49 304	49 638	43 704
Toiminnan taloudellisuus			
Kotihoito, kotisairaanhoido			
Bruttomenot (€)/kotih.+kotish. tunnit	78,30	74,70	74,80
Palvelutalo			
Bruttomenot (€)/asumis- ja hoitopvt	120,79	118,91	119,27
Nettomenot (€) /asumis- ja hoitopvt	95,18	91,07	91,30

Talous (sitova):

Vanhustyön palvelut							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	407 900,00			407 900,00	442 996,62	-35 096,62	421 801,47
Toimintamenot	-1 484 510,00	-70 000,00		-1 554 510,00	-1 580 067,74	25 557,74	-1 628 182,54
Toimintakate	-1 076 610,00	-70 000,00	0,00	-1 146 610,00	-1 137 071,12	-9 538,88	-1 206 381,07
joista sisäisiä							
Toimintatulot	3 500,00			3 500,00	3 993,00	-493,00	3 984,10
Toimintamenot	-119 970,00			-119 970,00	-126 622,50	6 652,50	-113 846,35

Sosiaalilautakunnan alainen henkilöstö 31.12.2019

SOSIAALITOIMISTO

Sosiaalijohtaja	1
Toimistosihtööri	0,6
Sosiaaliohjaaja	1
Perhetyöntekijä	0,8
yhteensä	3,4

VANHUSTEN HOITO

Kotihoito

Vastaava sairaanhoitaja	1
Sairaanhoitaja	1
Päiväkeskus / hoitaja	0,20
Hoitaja	5,80

Palvelutalo

Vastaava sairaanhoitaja	1
Sairaanhoitaja	1
Hoitaja	11
Pesulatyöntekijä (siistijä)	0,2

Ruokapalveluesimies	1
Ruokapalvelutyöntekijä	1

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	152 890,00	0,00	0,00	152 890,00	151 175,94	1 714,06	156 237,29
Toimintamenot	-2 712 280,00	0,00	22 400,00	-2 689 880,00	-2 565 740,11	-124 139,89	-2 539 485,64
Toimintakate	-2 559 390,00	0,00	22 400,00	-2 536 990,00	-2 414 564,17	-122 425,83	-2 383 248,35
joista sisäisiä							
Toimintatulot	23 500,00	0,00	0,00	23 500,00	26 799,00	-3 299,00	29 784,00
Toimintamenot	-302 360,00	0,00	0,00	-302 360,00	-288 137,56	-14 222,44	-272 020,48

Tehtäväalue: Perusopetus
Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palveluajatus

Tarjotaan laadukasta perusopetusta asianmukaisissa tiloissa pätevällä ja motivoituneella henkilökunnalla.

Strategiset tavoitteet

Laadukas peruskoulutus on kunnan vetovoimalle merkittävä tekijä. Peruskoulutusta annetaan ajanmukaisissa tiloissa modernein välinein. Koulun opetus noudattaa lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Luodaan edellytykset siihen, että opetussuunnitelma toteutuu.

Strategian toteuttaminen

Oripään kunnassa on yksi luokka-asteet 1-6 käsittävä perusopetusta antava koulu. Yläkoululaiset opiskelevat Alastaron yläasteella ja Riihikosken yhtenäiskoulussa. Oripään koulua käyvät oppilaat opetetaan mm. lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Oppilaille opetetaan yhteiselämän pelisäännöt kasvattaen heitä yhteiskunnan vastuullisiksi jäseniksi.

Strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUTUMA 31.12.
Koululaiset oppivat opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	Palaute huoltajilta ja oppilailta sekä oppilasarviointi mm. kokein sekä väli- ja lukuvuositodistuksin.	Palaute on voittopuolisesti positiivista. Pyritään saavuttamaan oppiaineittain hyvän osaamisen kriteerit.	Palaute on ollut voittopuolisesti positiivista. Opettajat ovat olleet verrattain tyytyväisiä oppimistuloksiin.
Opettajisto työskentelee uuden opetussuunnitelman hengessä.	Laaja-alaisen osaamisen arkinen käyttö	Opetuksessa ja opiskelussa huomioidaan ilmiöopiskelu, toiminnallisuus ja monialaisuus.	On pidetty lukuisia toiminnallisia ja monialaisia teemapäiviä lukuvuoden aikana.

Toiminnan laajuus

Perusopetuksen oppilasmäärät	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Oripään koulu	111	98	101
Alastaron yläaste	57	62	47
Alastaron Kirkonkylän koulu	0	0	2
Hirvikosken yhtenäiskoulun erityisluokka	1	2	2
Riihikosken yhtenäiskoulu	0	0	17
Yläneen yhtenäiskoulu	1	1	0
Säkylä Huovinrinteen koulu		1	1
yhteensä	170	164	170

Oripään koulun ja Alastaron yläasteen sekä Riihikosken yhtenäiskoulun pienryhmissä opiskelee dysfaattisia ja oppimisvaikeuksia omaavia oppilaita. Loimaan kaupungin Hirvikosken yhtenäiskoulussa koulussa opiskelee harjaantumisoppilaita.

Oripään koulu	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Tuntikehys/viikko	205,5	213,5	193*
Tuntikehys viikossa/oppilas	1,82	2,17	1,91
Kuljetusoppilaita (maksuttomat)	55	45	42
Maksullisessa kuljetuksessa	6	5	4
Erityisessä tuessa	10	7	6
Luokanopettajia	6	6	6
Erityisluokanopettajia	2	2	1
Keittiöhenkilökunta	1,3	1,3	1,3
Siivoushenkilökunta	0,7 (tekninen toimi)	0,7 (tekninen toimi)	0,7 (tekninen toimi)
Koulunkäyntiohjaajat	5	4	3

*Oripään koulun viikoittain opetettava tuntimäärä eli tuntikehys sisälsi luokkaopetustunteja 179,5, tukiovetusta 6 h ja kerhotunteja 6 viikossa. Taulukon summaan sisältyy vielä erityistehtävät, yht. 1,5 h/vko. (Laaja-alaiseen erityisopetukseen on varattu 3 viikkotuntia tuntikehysten puitteissa.)

Aamu- ja iltapäiväkerho toimii koulun työpäivinä pois lukien lukukausien päätöspäivät.

APIP-kerho	TP 2017	TP 2018	TP 2019
kerholaisia/aamupäiväkerhopäivä	0,9	0,9	1,4*
kerholaisia/iltapäiväkerhopäivä	6,4	6,0	5,7

* Aamupäiväkerho on järjestetty elokuusta 2019 lähtien päiväkotikiitossiivessä.

Oripään koulussa on toiminut syyslukukaudella neljä eri koulun kerhoa yht. 5 h/vko.

Talous

Perusopetus							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	46 870,00			46 870,00	53 563,90	-6 693,90	50 333,46
Toimintamenot	-1 677 410,00		10 000,00	-1 667 410,00	-1 680 998,51	13 588,51	-1 637 257,22
Toimintakate	-1 630 540,00	0,00	10 000,00	-1 620 540,00	-1 627 434,61	6 894,61	-1 586 923,76
joista sisäisiä							
Toimintatulot	23 500,00			23 500,00	26 799,00	-3 299,00	29 784,00
Toimintamenot	-105 820,00			-105 820,00	-115990,22	10 170,22	-109713,67

Tehtäväalue: Varhaiskasvatus
Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö

Oripään kunnassa toteutettiin varhaiskasvatusta vuonna 2019 perhepäivähoidossa, päiväkodissa sekä esiopetuksen yhteydessä. Varhaiskasvatusta pienimmille lapsille toteutti 2-4 kotona työskentelevää perhepäivähoitajaa. Päiväkoti Kultasiivessä toimii päiväkotiryhmä pääasiassa 2-5-vuotiaille lapsille. Lisäksi Kultasiipi toimi perhepäivähoidon varahoitopaikkana. Päiväkoti Kultasiivessä järjestettiin myös vuorohoito. Nallenkolossa järjestettiin esiopetus sekä täydentävää varhaiskasvatusta esiopetusikäisille. Lisäksi Nallenkolossa toteutetaan esiopetuksen rinnalla varhaiskasvatusta 5-vuotiaiden kokopäiväryhmässä, joka on Kultasiiven satelliittiryhmä. Syksyllä 2019 Nallenkoloon siirtyi myös koululaisten aamupäivätoiminta.

Esiopetuksessa toiminta perustui lautakunnan hyväksymään esiopetussuunnitelmaan ja varhaiskasvatuksessa toiminta perustui lautakunnan hyväksymään varhaiskasvatussuunnitelmaan. Syksyllä 2019 päivitettiin Oripään paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaiseksi. Varhaiskasvatuksen erityisopettajana toimi keväällä 2019 Lotta Viskari ja syksyllä 2019 Niina Valkeapää.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Toimintavuoden 2019 toiminta-ajatuksena oli varhaiskasvatuksen kaikissa yksiköissä hyvä hoito, lasten ja perheiden osallisuus ja näkeminen aktiivisina toimijoina varhaiskasvatuksessa. Toiminta oli monipuolista ja oppimisympäristöön kuuluivat varhaiskasvatuksen omien ympäristöjen lisäksi myös lähiympäristöjä kuten: liikuntahalli, metsät, Kangastuvan maastot sekä kunnan leikkipuistot. Toiminta toteutettiin lapsen edun mukaisissa pienryhmissä, joissa lapsi sai kasvaa ja oppia leikin avulla.

Sähköinen työaikajärjestelmä Titania on käytössä kaikissa toimintayksiköissä. Koko henkilökunnan yhteiset suunnittelupalaverit sisälsivät yhteisten arvojen ja toimintakulttuurin kehittämistä sekä yhteisten tapahtumien suunnittelua. Koko varhaiskasvatuksen ja esikoulun yhteisiä tapahtumia oli vuonna 2019 laskiaistapahtuma, kevätporinät, Siinan taikaradiokonsertti, pääsiäisvaellus, yksiköiden teemoihin nivottu loppukesän liikunnallinen tapahtuma, leikkirauhan julistus, seurakunnan joulunäytelmä, joulujuhla, sekä useat tervehdyskäynnit Palvelutalolla. Molemmissa yksiköissä vietettiin myös tärkeän ihmisen päivää, jolloin lapset saivat kutsua aamupäiväksi varhaiskasvatukseen 1-2 itselleen tärkeää henkilöä. Osaan tapahtumista osallistui myös perheet ja lapset, jotka eivät ole varhaiskasvatuspalveluiden piirissä.

Strategian toteuttaminen

Hyvässä varhaiskasvatuksessa toiminnan laatu korostuu. Toiminnan monipuolisuus ja laatu varmistetaan ajankohtaisella suunnittelulla, talojen palaverilla, henkilöstön koulutuksella sekä riittävillä henkilöstöresursseilla. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lasten ikätaso, yksilöllinen kehitys ja mahdollinen tuen tarve.

Strategiasta johdetut tehtäväaluekohtaiset tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Työhyvinvointi: Koulutuksella ja erityisopettajan palveluilla sekä konsultoinnilla tarjotaan riittävät tiedolliset ja taidolliset välineet työhön	Kehityskeskustelut vähintään kerran lukukaudessa	Työntekijöiden poissaolot vähenvät ja työn hallittavuuden tunne lisääntyy.	Henkilöstö hakeutui oman kiinnostuksen mukaan työhön liittyviin koulutuksiin. Koulutuksesta saadut tiedot ja taidot otettiin käytäntöön. Kehityskeskustelut käytiin henkilökunnan kanssa.
Toiminnan laatu: Kaikissa yksiköissä noudatetaan toimintasuunnitelmaa sekä toimitaan uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.	Yksikköön suuntautuva palaute asiakkailta	Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluun.	Kultasiiven ja Nallenolon vanhemmilla oli mahdollisuus antaa toimintavuoden aikana toiveita toiminnalle kirjallisesti tuonti- ja hakutilanteiden yhteydessä.

Tunnusluvut

	TP2017	TP2018	TA2019	TP2019
<u>Perhepäivä- ja päiväkotihoito:</u> 0-6 v yhteensä Oripäässä 31.12./	92	101	85	66
Osuus % ikäluokasta (0-6 v) päivähoitossa	58 %	60 %	76 %	85 %
Hoitolapsia 31.12.	54	61	52	56
Hoidossa vuoden aikana	85	81	65	83
Hoitopäivät / PPH	1 309	1 365	3 360	1 503
Hoitopäivät / RPPK	336	-	-	-
Hoitopäivät / PK (Kultasiipi+NK 5v.)	5 121	5 788	4 830	5 904
Hoitopäivät / ESI-OPV (+ kesäaika)	1 860	1 683	2 730	1 778
Bruttomenot / hp / PPH (€)	87,98 (65,06)**	70,00	46,00	60,18
Bruttomenot / hp / PK (€)	52,25*	54,29*	58	45,53
Bruttomenot/ hp/ ESI-OPV (€)				65,77
<u>Esiopetus:</u> Esikoululaisia	Kevät 22 Syksy 13	Kevät 13 Syksy 18	Kevät 18 Syksy 11	Kevät 18 Syksy 11

*Yhteensä Kultasiipi+Nallenkolo 5v.+Nallenkolo esikoulun hoitoryhmä

** Vuoden 2017 tilinpäätöksessä on huomioitu vuonna 2015 kirjatut perhepäivähoidon liikaa maksetut palkat saamisiin, jotka on nyt 2017 kirjattu menoksi kunnanhallituksen päätöksellä palkkojen perimättä jättämiseksi. Summa 87,98 euroa sisältää tämän menon, summa 65,06 euroa ei sisällä tätä menoa, vaan on vuoden 2017 toiminnan todelliset kulut.

HENKILÖSTÖRESURSSIT:	TP 2018	TA 2019	TP 2019
<i>Hallinto:</i> Varhaiskasvatuksen vastuhenkilö	0,5	0,5	0,5
<i>Perhepäivähoito:</i> Perhepäivähoitaja	2,6	3	3,1
<i>Päiväkoti Kultasiipi:</i> Lastentarhanopettaja Lastenhoitaja Ryhmäavustaja	1,15* 3 1	1,5** 3 1	1,5** 3 1
<i>Nallenkolo</i> Lastentarhanopettaja Lastenhoitaja <i>5-vuotiaiden satelliittiryhmä *****</i> Lastenhoitaja Ryhmäavustaja Resurssihoitaja	0,66*** 3 - 0,42 ****	1 3 - 0,5	1 1 2 0

*Lastentarhanopettajana kevät 2018 vastaava lastentarhanopettaja 100 %, syksy 2018 lastentarhanopettaja 100% + varhaiskasvatuksen vastuhenkilö 30 %.

** Varhaiskasvatuksen vastuhenkilö toimii päiväkotiki Kultasiivessä lastentarhanopettajana.

***Lastentarhanopettajana kevät 2018 varhaiskasvatuksen vastuhenkilö 42 %, syksy 2018 vastaava lastentarhanopettaja 100 %.

****Resurssihoitaja 1.3.-31.7.2018.

***** Varhaiskasvatuksen (5 v. satelliittiryhmä) ja esiopetuksen lastenhoitajat jaoteltu talousarvion mukaisesti.

Talous (sitova):

Varhaiskasvatuspalvelut							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Toteuma 2018
Toimintatulot	68 970,00			68 970,00	67 058,93	1 911,07	79 434,39
Toimintamenot	-775 780,00		12 400,00	-763 380,00	-651 716,65	-111 663,35	-665 827,94
Toimintakate	-706 810,00	0,00	12 400,00	-694 410,00	-584 657,72	-109 752,28	-586 393,55
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-114 130,00			-114 130,00	-103 631,13	-10 498,87	-108 907,67

Tehtäväalue: Kirjasto- ja kulttuuritoimi
Vastuhenkilö: Kirjastonjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kirjasto on kuntalaisten tiedonhankinnan keskus. Kirjasto luo perusedellytyksiä elinikäiselle oppimiselle ja sivistykselle, itsenäiselle päätöksenteolle ja sosiaalisten ryhmien kulttuurikehitykselle. Kirjasto edistää kuntalaisten medialukutaitoa ja selviytymistä tietoyhteiskunnassa.

Strategian toteutuminen

Kirjaston tehtävänä on valita ilmestyvästä tiedonvälitysaineistosta se, joka parhaiten vastaa kuntalaisten tarpeita ja nyky-yhteiskunnan kehitystä, järjestää se helposti tavoitettavaksi, hakea asiakkaiden tarvitsemaa aineistoa omasta kokoelmasta ja auttaa asiakkaita käyttämään tarvittaessa muiden kirjastojen palveluja. Kirjasto tarjoaa viihtyisän ympäristön vapaa-ajan viettoon ja omatoimiselle opiskelulle. Asiakkailta on mahdollisuus hyödyntää sähköisiä palveluita ja välineitä kirjastossa.

Kirjastossa kävi vuonna 2019 hieman enemmän asiakkaita kuin vuonna 2018: vuonna 2019 asiakkaita kävi 7497 ja vuonna 2018 taas 7194.

Verkkokirjastokäyntien määrä lisääntyi merkittävästi, ja verkkokirjastokäyntejä oli vuonna 2019 jo lähes kaksi kertaa enemmän kuin fyysisiä kirjastokäyntejä. Verkkokirjastokäyntien suosio johtuu todennäköisesti sähköisistä kirjoista, joita voi lainata verkkokirjaston kautta.

Kirjasto- ja kulttuuritoimi järjesti vuonna 2019 useita tapahtumia. Yhteistyössä vapaa-aikatoimen ja Auranlaakson kansalaisopiston kanssa järjestettiin verkkoluentoja. Kirjastossa oli esillä seitsemän näyttelyä. Oripään 150-vuotisjuhlan kunniaksi kirjastossa pidettiin 150 minuutin satutuntimaraton. Lisäksi kaikki kiinnostuneet pyydettiin mukaan kutomaan 150-raitaista juhlamattoa, ja talvisodan muistopäivänä laulettiin sota-ajan lauluja puolijoukkueteltassa Kangastuvan pihalla.

Syrjämän ateljeekodissa vieraili 224 henkeä. Suurin osa ateljeekodin kävijöistä tuli jonkin yhdistyksen tai työpaikan järjestämälle ryhmäretkelle.

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Kirjaston palvelut ovat monipuolisia ja moderneja: tarjolla laaja valikoima palveluita aina taidenäyttelyistä mahdollisuuteen ottaa kopioita	Kirjaston kävijöiden määrä ja heiltä saatava palaute	Kirjaston käyttäjät ovat tyytyväisiä kirjaston palveluihin. Kirjaston palvelut ovat nykyaikaisia.	Kirjastossa oli vuonna 2019 hieman enemmän kävijöitä kuin vuonna 2018. Verkkokirjastokäyntien suosio lisääntyi valtavasti. Sähköisten kirjojen valikoima laajeni.
Museotoimintaa pyritään kehittämään.	Uusien museoesineiden ja vaihtuvien näyttelyjen määrä	Museoesineistöä uudistetaan vuosittain.	Uusia museoesineitä ei saatu.
Kulttuuritoiminta tarjoaa kaikenikäisiä kuntalaisia kiinnostavaa kulttuuria.	Kulttuuritoiminnan osallistujien määrä ja heiltä saatava palaute	Vähintään 200 osallistujaa kulttuuritapahtumissa/vuosi	Kulttuuritapahtumiin osallistui noin 420 henkilöä. Sota-ajan laulutapahtumasta ja itsenäisyyspäivän juhlasta saatiin myönteistä palautetta.

KIRJASTO

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Aukiolotunnit vuodessa	1145	1128	1125	1110
Uusien teosten määrä 1000 asukasta kohti (kaikki aineistot)	669	613	800	733
Hankinnat asukasta kohti (kaikki aineistot)	0,67	0,61	0,80	0,73
Kirjahankinnat asukasta kohti	0,61	0,57	-	0,71
Lainaajien osuus asukkaista %	27	25	30	25
Lainoja asukasta kohti	12	11	12	11
Verkkokirjastokäynnit / kk	527	944	550	1148
Fyysiset kirjastokäynnit / kk	817	817	820	625
Facebook-käyttäjät	157	176	157	190
Toimintakulut euroa/asukas	62	58	63	68
Satutunnit	20	24	20	23
Kirjastonkäytön opetustunnit	0	0	2	0

Vakituinen henkilökunta	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kirjastonjohtaja/hvt	0,76	0,76	0,76	0,76
Kulttuuri, museot, matkailu	0,18	0,18	0,18	0,18
Liikunta	0,06	0,06	0,06	0,06
Tilat				
Kirjasto + varasto m ²	337	337	337	337

KULTTUURI

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tapahtumat ja retket (yli 10 osallistujaa)	17	10	17	17
Syrjämän vierailijat	340	268	400	224

Talous (sitova):

Kirjasto- ja kulttuuritoimi							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	3 050,00			3 050,00	1 907,35	1 142,65	2 254,85
Toimintamenot	-123 790,00			-123 790,00	-111 736,34	-12 053,66	-102 830,96
Toimintakate	-120 740,00	0,00	0,00	-120 740,00	-109 828,99	-10 911,01	-100 576,11
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-40 200,00			-40 200,00	-38 952,66	-1 247,34	-22 282,01

Muut opetuspalvelut

Talous (sitova):

Muut opetuspalvelut							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-15 800,00			-15 800,00	-14 979,50	-820,50	-16 493,70
Toimintakate	-15 800,00	0,00	0,00	-15 800,00	-14 979,50	-820,50	-16 493,70
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00

Tehtäväalue: Vapaa-aikatoimi
Vastuuhenkilö: Vapaa-aikaohjaaja

Palveluajatus

Vapaa-aikatoimi toteuttaa kaikille kuntalaisille suunnattuja laadukkaita ja monipuolisia palveluita tiiviisti yhteistyössä kunnan muiden vapaa-ajan toimijoiden kanssa.

Strategiset tavoitteet

Monipuoliset, laadukkaat ja ajantasaiset vapaa-ajanpalvelut kaikille ryhmille. Seutukunnallisessa nuorisotoiminnassa (Senu) ja Seutukunnallisessa liikuntatoiminnassa (Seli) aktiivisesti mukana oleminen. Tiivis yhteistyö kunnan eri yksikköjen, seurojen / yhdistysten, seurakunnan ja kansalaisopiston kanssa.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Liikuntapalvelujen käyttö on ollut runsasta vuonna 2019, sekä liikuntahallia että kuntosalia on käytetty ahkerasti. Nuorisotilalla kävijöillä on oma liikuntahallivuoron ja nuorilla oma sählyvuoro.

Vapaa-aikatoimi järjesti vuoden aikana säännöllisenä toimintana mm. varttuneen väen jumpaa, kuntosalilla ohjattua kuntosalicircuitia, perhekahvilaa ja bingoa. Lisäksi vuoden aikana oli mm. retkiä, liikuntatapahtumia ja nuorten mopomiitti lentokentällä. Vapaa-aikaohjaaja vaihtui kesken vuoden, joten uimakoulut ja muut kesätoiminnot olivat vähän tauolla. Kesis-leiri kuitenkin järjestettiin mutta siihen ei ollut osallistujia.

Nuorisotila vaihtui syksyllä, johon meni paljon aikaa mutta nuoret tekivät muuton isoimman osan itse. Tekninen toimi antoi apua töissä, joita nuoret eivät pystyneet tekemään, esim. sähkö- ja putkitöitä keittiöön.

Yhteistyötä tehtiin mm. varhaiskasvatuksen, seurojen ja yhdistysten sekä seurakunnan kanssa. Seutukunnallinen nuorisotoimi (Senu) jatkoi toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä. Myös seutukunnallinen liikuntatoimi kokoontui säännöllisesti. Nuorisotila tavoitti vuonna 2019 hyvin sekä alakoulu-, että yläkouluikäisiä ja sitä vanhempia.

Yleisesti osallistujia vuonna 2019 on ollut vaihtelevasti; joihinkin tapahtumiin on lähtenyt kiitävästi väkeä, jotkin tapahtumat on jouduttu perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Lisäksi kiristynyt talous johti siihen, että keskityttiin enemmänkin perustoimintoihin.

Talousarvion sitovat tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUTUMA
Kunta ylläpitää ja kehittää kaikille kuntalaisille soveltuvia ja monipuolisia liikuntapaikkoja ja -tiloja.	Osanottajien määrä ja saatava palaute. Liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnon seuranta.	Käyttäjät ovat tyytyväisiä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin. Tilat ja välineistö pidetään hyvällä tasolla ja aktiivisessa käytössä.	Käyttäjät ovat tyytyväisiä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin, suullinen palaute. Tilat ja välineistö pidetty hyvällä tasolla. Uutta hankittu käyttäjien toiveita kuunnellen ja harkiten.
Kuntalaisia kannustetaan harrastamaan terveyttä edistävää liikuntaa.	Osanottajien määrä ja saatava palaute	Järjestetään terveyttä edistäviä liikuntatapahtumia. Kuntosalin ja liikuntahallin aktiivikäyttö kuntalaisten keskuudessa.	Liikuntatoimella oli matalan kynnyksen tapahtumia pitkin vuotta ja osallistuminen tapahtumiin oli aktiivista. Kuntosalin käyttöaste on kiitettävä. Liikuntahallin vakiovuorojen käyttöaste on ollut 56,63 %, jota on täydennetty runsailla yksittäisvuoroilla.
Nuorisotyön kehittäminen siten että nuorten osallisuus sekä nuorten kasvu aktiiviseksi kansalaiseksi mahdollistuu.	Osanottajien määrä ja saatava palaute. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta.	Nuorisotilassa kävijöitä noin 70 hlö / vko. Nuorisolain vaatimusten täyttäminen. Nuorten oman aktiivisuuden lisääminen.	Nuorisotilassa on ollut kävijöitä noin 70 hlö/vko. Nuorten vaikuttajaryhmä kokoontui vuoden aikana 5 kertaa. Tapahtumia järjestettiin nuorten ehdotusten pohjalta ja nuorisotilaan tehtiin hankintoja nuorten toiveet huomioiden.
Vapaa-aikatoimen palveluiden saatavuus / vaikuttavuus. Matalan kynnyksen toiminta	Osanottajien määrä ja saatava palaute.	Hyvä tavoittavuus; viestintä eri palvelumuodoista tavoittaa kohderyhmänsä	Suullinen palaute positiivista. Tieto tapahtumista ja muusta toiminnasta on tavoittanut kohderyhmänsä hyvin. Osallistujia tapahtumiin vuoden aikana vaihtelevasti.

Tunnuslukuja

Toiminnan laajuus	2017	2018	2019
VAPAA-AIKATOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- tapahtumat, määrä / osallistujat	19 kpl / 575 osallistujaa	8 kpl / 382 osallistujaa + Sillanalusrock 1500	6 kpl / 281 osallistujaa+ Sillanalusrock 800
- retket määrä / osallistujat	4 kpl / 124 osallistujaa	5 kpl / 83 osallistujaa	2 kpl / 57 osallistujaa
- leirit määrä / osallistujat	0 kpl + Kesis-leiri 7	2 kpl / 57 osallistujaa + Kesis-leiri 2	Kesis-leirille ei ollut osallistujia.
- säännöllinen toiminta kokoontumiskerrat/ osallistujat	17 krt / 237 osallistujaa	14 krt / 230 osallistujaa	15 krt / 162 osallistujaa
- kerhotoiminta kokoontumiskerrat / osallistujat	-	-	-
Osallistumiskertoja yhteensä	943 osallistujaa	2254 osallistujaa	500 osallistujaa
LIIKUNTATOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- liikuntaryhmien kokoontumiset	-	-	-
- tapahtumat määrä / osallistujat	14 kpl / 279 osallistujaa + puulaakilentopallo n. 150 osallistujaa	13 kpl / 221 osallistujaa + puulaakilentopallo n. 150 osallistujaa	12 kpl / 258 osallistujaa + puulaakilentopallo n.150 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	-	-	1 kpl / 0 osallistujaa
- säännöllinen toiminta (krt/vko) kokoontumiskerrat / osallistujat	50 krt / 780 osallistujaa	113 kertaa / 1038 osallistujaa	53 krt / 820 osallistujaa
- kuntosali, käyntikertoja	4989 kävijää	6300 kävijää	4420 kävijää
- liikuntahalli kokoontumiskerrat / osallistujat	211 krt / 3259 kävijää	210 krt / 2056 kävijää	35 kpl vakiovuoroja viikossa/ 56,63 % vakiovuorojen käyttöaste
- liikuntahalli, yksittäisvuorot	84 kpl	121 kpl	108 kpl
Osallistumiskertoja yhteensä	9541 osallistujaa	9886 osallistujaa	

NUORISOTOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- tapahtumat määrä / osallistujat	3 kpl / 86 osallistujaa	8 kpl / 381 osallistujaa	4 kpl / 26 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	-	1 kpl / 58 osallistujaa	-
- nuorisotila aukiolokerrat / kävijät	169 krt / 2845 osallistujaa	179 krt / 2655 osallistujaa	144 krt/ 2016 kävijää
- vaikuttajaryhmän kokoontumiset / osallistujat	2 krt / 12 osallistujaa	7 krt / 36 osallistujaa	5 krt/ 18 osallistujaa
- etsiväntyön asiakkuudet	1	3	3
Osallistumiskertoja yhteensä	2944 osallistujaa	3133 osallistujaa	2063 osallistujaa

Talous (sitova):

Vapaa-aikatoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	34 000,00			34 000,00	28 645,76	5 354,24	24 214,59
Toimintamenot	-119 500,00			-119 500,00	-106 309,11	-13 190,89	-117 075,82
Toimintakate	-85 500,00	0,00	0,00	-85 500,00	-77 663,35	-7 836,65	-92 861,23
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-42 210,00			-42 210,00	-29 563,55	-12 646,45	-31 117,13

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen lautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	1 016 840,00	0,00	0,00	1 016 840,00	961 497,88	55 342,12	939 404,42
Toimintamenot	-1 074 230,00	0,00	13 000,00	-1 061 230,00	-1 089 896,28	28 666,28	-989 979,76
Toimintakate	-57 390,00	0,00	13 000,00	-44 390,00	-128 398,40	84 008,40	-50 575,34
joista sisäisiä							
Toimintatulot	331 990,00	0,00	0,00	331 990,00	325 620,20	6 369,80	278 455,28
Toimintamenot	-39 830,00	0,00	0,00	-39 830,00	-51 702,66	11 872,66	-52 995,13

Tulos kokonaisuudessaan teknisen lautakunnan osalta on ollut ennakoitua huonompi. Toimintatulot ovat vähentyneet, suurimpana syynä ettei metsänmyyntituloja ollut kuten ennakointiin. Toimintamenot ylittyivät pääasiassa rakennus- ja ympäristövalvonnan ulkoistamisesta johtuneista kuluista.

Tehtäväalue: Hallinto
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Palveluajatus:

Teknisen lautakunnan tehtäväalueena on vastata lautakunnan alaisen palvelutuotannon järjestämisestä ja kehittämisestä kiinteistönhoidon, yhdyskuntahuollon ja yksityisteiden osalta sekä kunnan rakennushankkeiden toteuttamisesta.

Talous (sitova):

Teknisentoimen hallinto							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot				0,00		0,00	
Toimintamenot	-55 550,00	-7 056,00		-62 606,00	-81 058,83	18 452,83	-53 749,37
Toimintakate	-55 550,00	-7 056,00	0,00	-62 606,00	-81 058,83	18 452,83	-53 749,37
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-9 100,00			-9 100,00	-17 949,88	8 849,88	-8 742,47

Tehtäväalue: Kiinteistötoimi
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Palveluajatus:

Tehtäväalue on vastannut keskitetysti kaikista kunnan hallinnoimien rakennusten, piha-alueiden, puistojen ja yleisten alueiden hoidosta, kunnossa- ja ylläpidosta sekä varastointi-, kone- ja laitepalveluista. Tehtäväalue on huolehtinut myös peltoalueiden vuokrauksesta sekä metsien hoidosta metsätaloussuunnitelman pohjalta.

Tehtäväalue käsittää seuraavat tulosityksiköt:

Muiden toimielinten käytössä olevat rakennukset, aravalainoitettavat vuokratalot, muut asuinrakennukset, osakehuoneistot ja maa- ja metsätilat.

Teknisellä lautakunnalla oli vuoden lopussa hoidossaan 21 kiinteistöä asumis-, liikunta-, kulttuuri- ja kuntapalveluiden käytössä.

Kunnan omistamat vuokra-asunnot ovat olleet vuokrattuina noin 90 %:sesti.

Asuntoja kunnan omistamissa kiinteistöissä oli 31.12.2019 yhteensä 83 kappaletta.

Muiden hallinnonalojen käytössä olevien rakennusten kunnossa - ja ylläpitokustannukset on laskutettu sisäisinä vuokrina kiinteistöä käyttäviltä hallintokunnilta.

Kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja siivouspalvelut tuotettiin pääosin teknisen toimen oman henkilöstön toimesta. Erikoistyöt, auraus sekä hiekoitustyöt teetettiin yksityisillä urakoitsijoilla.

Metsänhakuut ja hoitotyöt toteutettiin yhteistyössä Metsän-hoitoyhdistys Loimijoki Ry:n kanssa.

	2017	2018	2019
kerrosala m2	12833	12833	12793
tilavuus m3	56121	56121	55987
osakehuoneistot	3	3	3
metsäala ha	188	188	188
peltoala ha	5,2	5,2	5,2
työntekijät	7,6	5,7	6,2

Talous (sitova):

Toimintakate on ennakoitua huonompi, suurimpana syynä metsänmyyntitulojen vähyys.

Kiinteistötoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	700 160,00			700 160,00	631 687,92	68 472,08	614 271,88
Toimintamenot	-645 490,00	29 000,00	13 000,00	-603 490,00	-596 211,65	-7 278,35	-578 357,07
Toimintakate	54 670,00	29 000,00	13 000,00	96 670,00	35 476,27	61 193,73	35 914,81
joista sisäisiä							
Toimintatulot	313 410,00			313 410,00	303 159,16	10 250,84	270 611,60
Toimintamenot	-25 810,00			-25 810,00	-28 923,05	3 113,05	-30 377,31

Tehtäväalue: Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Vuoden 2019 aikana rakennusvalvonnan viranhaltijatehtäviä on hoidettu ostopalveluna Pöytyän kunnalta.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut

Toiminnan laajuus	2017	2018	2019
Myönnetyt rakennusluvut	19	23	22
Myönnetyt toimenpideluvat	9	3	2
Myönnetyt luvat yhteensä	28	26	24
Voimassa olevat maa-ainesluvut	13	11	12
Toimenpideilmoitukset	6	5	4

Talous (sitova):

Tulot rakennusluvista pieneivät jonkin verran edelliseen vuoteen nähden, syynä tähän on että lupia oli vähemmän. Toimintamenot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti, koska rakennusvalvonnan ulkoistamisen menoja ei oltu huomioitu riittävästi.

Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	65 000,00			65 000,00	60 466,75	4 533,25	62 078,00
Toimintamenot	-18 210,00	-2 500,00		-20 710,00	-26 019,80	5 309,80	-23 620,34
Toimintakate	46 790,00	-2 500,00	0,00	44 290,00	34 446,95	9 843,05	38 457,66
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-720,00			-720,00	969,67	-1 689,67	-1 473,99

Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu
Vastuhenkilö: Rakennusmestari

Ympäristölupien ja maa-aineslupien valmistelu tehdään Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston toimesta tai toimeksiantoina. Luvista päättäminen kuuluu lautakunnan päätösvaltaan.

Tavoitteet

Tavoite	Toteutuma 31.12.
ympäristöluvan käsittelyaika enintään 6kk	Tavoite toteutunut

Talous (sitova):

Vuoden aikana saatiin käsiteltyä ympäristölupia. Toimintamenot olivat ennakoitua suuremmat.

Ympäristön suojelu							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	0,00			0,00	7 355,00	-7 355,00	3 125,00
Toimintamenot	-8 800,00	-2 000,00		-10 800,00	-23 213,41	12 413,41	-15 567,52
Toimintakate	-8 800,00	-2 000,00	0,00	-10 800,00	-15 858,41	5 058,41	-12 442,52
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	-15 567,52
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Palo- ja pelastustoimi
Vastuhenkilö: Rakennusmestari

Palo- ja pelastustoimi on Turun aluepelastuslaitoksen tehtävänä.

Talous (sitova):

Toimintamenot lähellä ennakoitua.

Palo- ja pelastustoimi							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-99 490,00			-99 490,00	-99 858,00	368,00	-97 603,27
Toimintakate	-99 490,00	0,00	0,00	-99 490,00	-99 858,00	368,00	-97 603,27
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Yhdyskuntahuolto
Vastuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtäväalueeseen kuuluu kunnan tienpitovastuulla olevien teiden ja valaistuksen hoito ja kunnossapito, puistojen, leikkikenttien, matonpesupaikkojen, ulkoilualueiden ja muiden yleisten alueiden hoito ja kunnossapito.

Strategiset tavoitteet:

- Kaavatiet ja muut kulkuväylät ovat kunnossa ja turvallisia.
- Leikkikentät ja ulkoilualueet ovat kunnossa.
- Yleiset alueet ovat siistejä ja viihtyisiä.

Talous (sitova):

Toimintamenot alittuivat 2019.

Yhdyskuntahuolto							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	3 100,00			3 100,00	3 598,17	-498,17	4 142,21
Toimintamenot	-85 950,00	-3 444,00		-89 394,00	-73 842,64	-15 551,36	-54 261,25
Toimintakate	-82 850,00	-3 444,00	0,00	-86 294,00	-70 244,47	-16 049,53	-50 119,04
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-990,00			-990,00	-981,20	-8,80	-994,87

Tehtäväalue: Yksityistiet

Vastuhenkilö: Tekninen sihteeri

Palveluajatus:

Tehtäväalue huolehtii yksityisteiden kunnossapidon ja perusparantamisen avustamisesta valtuuston vahvistamien jakoperusteiden mukaan.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut v. 2019:

Perustiedot/tunnusluvut	2016	2017	2018	2019
Avustettavat yksityistiet, kpl	26	28	25	26
Avustetut tiet km	45	51	46	50
Avustukset euroa	17821	20000	22853	19089
Kunnan avustus euroa/km	396,02	396,16	496,80	381,78

Talous (sitova):

Kilometri avustus oli edellisvuoteen verrattuna pienempi, käytettävissä oleva määräraha oli 5000 € pienempi kuin vuonna 2018. Perusparannusavustuksia ei vuonna 2019 ollut.

Yksityistiet							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-20 000,00			-20 000,00	-19 088,73	-911,27	-23 356,75
Toimintakate	-20 000,00	0,00	0,00	-20 000,00	-19 088,73	-911,27	-23 356,75
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Vastuhenkilö: Rakennusmestari

Tavoitteet:

Tavoitetta ei ole saavutettu runsasvetisen talven vuoksi, eikä kaikkia korjauksia päästy tekemään. Työtä verkoston kunnostuksen parissa jatketaan edelleen.

VESILAITOS	2019	2018	2017
Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä	195 897	201 754	220 398
Ostettu vesimäärä	6 282	6 764	6 061
Muille vesilaitoksille myyty	15 582	33 176	26 245
Omalta jakelualueelta laskutettu vesimäärä	176 960	177 224	180 248
Vesijohtoverkoston liittyjämäärä			
Verkkoon liittyneet kiinteistöt	652	647	640
Vesijohtoverkon pituus	81 580	81 580	81 580

VIEMÄRILAITOS

Kakolan jätevedenpuhdistamolle johdettu jätevesi	121 027	91 373	
Laskutettu jätevesimäärä	34 138	38 051	30 995
Jätevesiverkoston liittyjämäärä			
Viemäriverkkoon liittyneet kiinteistöt	287	286	282
Jätevesiviemäriverkoston pituus	20 980	20 980	20 980
Hulevesiviemäriverkoston pituus	592	592	592

Talous (sitova):

Toimintatulot olivat hieman ennakoitua paremmat, mutta toimintamenoja oli ennakoitua huomattavasti enemmän, johtuen runsasvetisestä talvesta ja rakennusmestarin palkan jyvittämisestä vesi- ja viemärlaitokselle.

Vesihuoltolaitos	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Toteutuma 2018
Toimintatulot	248 580,00			248 580,00	258 390,04	-9 810,04	255 787,33
Toimintamenot	-140 740,00	-14 000,00		-154 740,00	-170 603,22	15 863,22	-143 464,19
Toimintakate	107 840,00	-14 000,00	0,00	93 840,00	87 786,82	6 053,18	112 323,14
joista sisäisiä							
Toimintatulot	18 580,00			18 580,00	22 461,04	-3 881,04	23 411,20
Toimintamenot	-3 210,00			-3 210,00	-4 818,20	1 608,20	-11 406,49

2.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteutuminen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1 300 640	0	0	1 300 640	1 302 400	1 760
Myyntitulot	316 540			316 540	269 031	-47 509
Maksutulot	487 450			487 450	510 566	23 116
Tuet ja avustukset	36 600			36 600	70 465	33 865
Muut toimintatulot	35 700			35 700	30 475	-5 225
Vuokratuotot	424 350			424 350	421 862	-2 488
Valmistus omaan käyttöön				0		
Toimintamenot	9 104 250	330 000	-126 900	9 307 350	9 574 329	266 979
Henkilöstömenot	3 091 790	80 500	-33 000	3 139 290	3 162 881	23 591
Palvelujen ostot	5 104 740	218 000	-90 000	5 232 740	5 571 019	338 279
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	603 210	-3 500	-3 900	595 810	548 057	-47 753
Avustukset	258 700	20 000		278 700	221 430	-57 270
Muut toimintamenot	45 810	15 000		60 810	70 943	10 133
Toimintakate	-7 803 610	-330 000	126 900	-8 006 710	-8 271 930	-265 220
Verotulot	4 592 000			4 592 000	4 684 350	92 350
Valtionosuudet	3 868 120			3 868 120	3 888 330	20 210
Muut valtionosuudet	0			0	190 000	190 000
Rahoitustulot ja -menot:	-33 980	0	0	-33 980	-43 993	-10 013
Korkotulot muilta	7 700			7 700	633	-7 067
Muut rahoitustulot muilta	820			820	1 021	201
Korkomenot	-42 000			-42 000	-44 647	-2 647
Muut rahoitusmenot	-500			-500	-1 000	-500
Vuosikate	622 530	-330 000	126 900	419 430	446 757	27 327
Poistot ja arvonalentumiset				0		
Suunnitelman mukaiset poistot	467 000			467 000	442 290	-24 710
Arvonalentumiset				0		0
Satunnaiset erät				0		0
Satunnaiset tulot				0		0
Satunnaiset menot				0		0
Tilikauden tulos	155 530	-330 000	126 900	-47 570	4 467	52 037
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15 137			15 137	15 137	0
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				0		0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	170 667	-330 000	126 900	-32 433	19 604	52 037

Säästöohjelmassa huomioitua verotulot otettu huomioon jo 2019 talousarviossa nostamalla veroprosentteja.

Verotulojen erittely, €

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 836 000		3 836 000	3 849 790	-13 790
Osuus yhteistöveron tuotosta	388 000		388 000	432 109	-44 109
Kiinteistövero	368 000		368 000	402 451	-34 451
Muut verotulot			0		0
Yhteensä	4 592 000	0	4 592 000	4 684 350	-92 350

Tuloverot	Tuloveroprosentti		Verotettava tulo, milj. euroa		Muutos %
	2019	2018	2018	2017	
	21,00	19,50	18	17	-100,0
		19,50	18	17	5,9
		19,50	18	17	-5,6
		19,50	18	17	-10,0
		19,50	20	20	-16,7
		19,50	24	24	9,1
		19,50	22	22	-4,3
		19,00	23	23	7,0
		19,00	22	22	6,4
		19,00	20	20	

Valtionosuudet erittely. €

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 103 414	1 493	4 104 907	4 164 267	-59 360
<i>siitä: Verotuloihin perustuva valtos.</i>	1 079 859		1 079 859	1 079 859	
<i>tasaus</i>					
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-235 295	-40 642	-275 937	-275 937	0
Harkinnanvarainen valtionosuus			0	190 000	190 000
Valtionosuudet yhteensä	3 868 119	-39 149	3 828 970	4 078 330	-249 360

2.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Oripään historiakirja saatiin valmiiksi.

Haapalan rivitalojen peruskorjaus saatiin aloitettua vain siltä osin että uudet ikkunat hankittiin, mutta niiden asennus jäi 2020 vuodelle.

Koulukujan rivitaloilla uusittiin etuovet, sekä ulkolaudoitusta uusittiin.

Palvelutalolla oli kattoremontin takuutarkastus, jonka jälkeen maksettiin takuuajan vakuus urakoitsijalle.

Uusi kaavatie Rasinkuja rakennettiin ja asfaltoitiin, lisäksi Koulutiellä korjattiin painauma asfaltissa.

Uimalammen laajennusta ei ole päästy aloittamaan, kielteisestä päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen, kulut on muodostunut valituksesta ja siihen liittyvistä lausunnoista.

Vuotovesikorjauksia päästiin aloittamaan, työ jatkuu kunnes suuri osa sadevesistä saadaan pois viemäristä.

Runkovesijohdon venttiilien vaihtaminen ja Krapurannan haara siirtoviemäriin jäi toteutumatta urakoitsijasta ja suunnittelijasta johtuen.

INVESTOINNIT	tulot	tulot	menot	menot			
	Alkuperäinen	Talousarvi	Alkuperäinen	Talousarvi	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	talousarvio	muutokset	muutosten		
	muutokset				jälkeen		
Historiankirja						59 202,36	
Kiinteä omaisuus							
Maanhankinta: osto ja myynti			50 000		50 000	-16 749,00	-66 749
Yhteensä		0	50 000	0	50 000	42 453,36	-66 749
Osakkeet ja osuudet							
Osakkeet ja osuudet					0		
Yhteensä	0	0	0	0	0	0,00	0
Muu käyttöomaisuus							
Koneet ja kalusto				40645	40 645	43 934,76	3 290
Yhteensä	0	0	0	40 645	40 645	43 934,76	3 290
Talonrakennus							
Aurinkosähköjärjestelmä							0
Koulun alueen energiatehokkuushanke					0		0
yht		0			0		
Syrjämä ulkopuolen kunnostus							
Yläneentie 6					0		0
Haapalan peruskorjaus			150 000		150 000	9 559,00	-140 441
Koulukuja ovet ja ikkunat			20 000		20 000	11 202,80	
Palvelutalo					0	1 403,00	1 403
					0		0
Yhteensä	0	0	170 000	0	170 000	22 164,80	-139 038
Julkinen käyttöomaisuus							
Kaavateiden rakentaminen			10 000		10 000	22 641,65	
Kaavateiden asfaltointi			30 000		30 000	13 494,22	-16 506
Uimalammen laajennus	30 000		30 000		30 000	9 367,50	-20 633
Uitonmäen kunnallistekniikka					0		0
Tievalaisimien uusiminen			25 000		25 000		-25 000
Uitonmäen tiet					0		0
Yhteensä	30 000	0	95 000	0	95 000	45 503,37	-201 176
Vesihuoltolaitos							
Runkovesijohdon venttiilien uusiminen			30 000		30 000		-30000
Vuotovesikorjaukset			30 000		30 000	11 223,35	
Kunnallistekniikan rakentaminen			20 000		20 000		-20000
Krapurannan haara siirtoviemäriin			30 000		30 000	261,60	
Yhteensä		0	110 000	0	110 000	11 484,95	-20 000
Kaikki yhteensä	30 000	0	425 000	40 645	465 645	165 541,24	-252 497

2.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	622 530	-193 455	429 075	446 757	17 682
Satunnaiset erät			0		0
Tulorahoituksen korjauserät				1 334	1 334
			0		
Investointien rahavirta			0		
Investointimenot	-425 000	-40 645	-465 645	-194 419	271 226
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 000		30 000		-30 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0	28 878	28 878
			0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	227 530	-234 100	-6 570	282 550	289 120
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					
Antolainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-265 932		-265 932	-271 748	-5 816
Lyhytaikaisten lainojen muutos	200 000		200 000	218 287	18 287
Rahoituksen rahavirta	-65 932	0	-65 932	-53 461	12 471
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	161 598	-234 100	-72 502	229 089	301 591

2.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA				
	1.1-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	269 031,20		277 480,81	
Maksutuotot	510 565,87		507 593,29	
Tuet ja avustukset	70 465,01		96 119,17	
Muut toimintatuotot	452 337,44	1 302 399,52	450 660,10	1 331 853,37
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 539 535,12		-2 469 865,21	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-576 370,84		-571 399,52	
Muut henkilösivukulut	-46 974,83		-61 376,56	
Palvelujen ostot	-5 571 018,74		-5 968 708,06	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-548 056,67		-521 564,63	
Avustukset	-221 430,28		-231 035,48	
Muut toimintakulut	-70 942,93	-9 574 329,41	-78 101,79	-9 902 051,25
Toimintakate		-8 271 929,89		-8 570 197,88
Verotulot	4 684 350,13		3 987 057,31	
Valtionosuudet	4 078 330,16		3 749 970,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-43 993,37		-42 988,96	
Korkotuotot	632,61		1 610,49	
Muut rahoitustuotot	1 020,58		952,51	
Korkokulut	-44 646,56		-44 489,26	
Muut rahoituskulut	-1 000,00	8 718 686,92	-1 062,70	7 694 038,35
Vuosikate		446 757,03		-876 159,53
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-442 290,19	-442 290,19	-471 888,94	-471 888,94
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Tilikauden tulos		4 466,84		-1 348 048,47
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		15 136,92		15 136,92
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		19 603,76		-1 332 911,55

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA - ORIPÄÄ

	2019	2018
<u>Toiminnan ja investointien rahavirta</u>		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	446 757,03	-876 159,53
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	1 334,49	
	<u>448 091,52</u>	<u>-876 159,53</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-194 419,42	-84 959,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin		49,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28 878,18	17 210,00
	<u>-165 541,24</u>	<u>-67 700,17</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-943 859,70	282 550,28
 <u>Rahoituksen rahavirta</u>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-271 748,00	-265 932,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	218 287,11	486 136,37
	<u>-53 460,89</u>	<u>720 204,37</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3 372,90	7 453,59
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 678,92	2 782,46
Saamisten muutos	-41 093,79	236,96
Korottomien velkojen muutos	-191 142,10	217 761,79
	<u>-239 287,71</u>	<u>228 234,80</u>
Rahoituksen rahavirta	-292 748,60	948 439,17
Rahavarojen muutos	-10 198,32	4 579,47
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 322,48	13 520,80
Rahavarat 1.1.	13 520,80	8 941,33
<i>muutos</i>	<u>-10 198,32</u>	<u>4 579,47</u>
	0,00	0,00

Tase

TASE	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
VASTAAVAA					
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 234 528,86	8 512 612,30	A OMA PÄÄOMA	2 902 032,16	2 882 428,40
I Aineettomat hyödykkeet	154 700,21	0,00	I Peruspääoma	3 520 459,46	3 520 459,46
1. Aineettomat oikeudet	154 700,21		II Arvonkorotusrahassto		
2. Tietokoneohjelmistot					
3. Muut pitkävaikuttiset menot			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-638 031,06	694 880,49
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	19 603,76	-1 332 911,55
II Aineelliset hyödykkeet	6 976 417,59	7 409 201,24	B POISTOERO JA VAPAA-	151 369,01	166 505,93
1. Maa- ja vesialueet	686 015,20	702 764,20	EHTOISET VARAUKSET		
2. Rakennukset	4 802 026,43	5 035 300,25	1. Poistoero	151 369,01	166 505,93
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 409 933,73	1 545 234,28	2. Vapaaehtoiset varaukset		
4. Koneet ja kalusto	52 025,73	21 423,80			
5. Muut aineelliset hyödykkeet			C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	26 416,50	104 478,71	1. Eläkevaraukset		
			2. Muut pakolliset varaukset		
III Sijoitukset	1 103 411,06	1 103 411,06			
1. Osakkeet ja osuudet	1 103 411,06	1 103 411,06	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	17 424,78	27 620,10
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			1. Valtion toimeksiannot		
3. Muut lainasaamiset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	11 638,26	18 460,68
4. Muut saamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	5 786,52	9 159,42
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 638,26	18 460,68	E VIERAS PÄÄOMA	5 624 131,77	5 868 734,76
1. Valtion toimeksiannot			I Pitkäaikainen	2 322 775,84	2 578 588,64
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 638,26	18 460,68	1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 039 558,00	2 311 306,00
			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	448 790,60	414 216,21	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	9 348,28	5 669,36	5. Saadut ennakot	18 119,17	16 659,17
1. Aineet ja tarvikkeet			6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Liittymismaksut ja muut velat	265 098,67	250 623,47
3. Valmiit tuotteet/tavarat	1 460,96	1 077,47	8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus	6 237,56	2 281,25			
5. Ennakkomaksut	1 649,76	2 310,64	II Lyhytaikainen	3 301 355,93	3 290 146,12
			1. Joukkovelkakirjalainat	1 600 000,00	1 600 000,00
II Saamiset	436 119,84	395 026,05	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	704 535,31	486 248,20
Pitkäaikaiset saamiset	0,00		3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	30 000,00	30 000,00
2. Lainasaamiset			5. Saadut ennakot	5 400,00	12 000,00
3. Muut saamiset			6. Ostovelat	531 234,03	640 136,77
4. Siirtosaamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	81 717,40	180 496,52
Lyhytaikaiset saamiset	436 119,84	395 026,05	8. Siirtovelat	348 469,19	341 264,63
1. Myyntisaamiset	315 689,73	298 719,99			
2. Lainasaamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>8 694 957,72</u>	<u>8 945 289,19</u>
3. Muut saamiset	119 013,35	94 921,74			
4. Siirtosaamiset	1 416,76	1 384,32			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,00	0,00			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 322,48	13 520,80			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>8 694 957,72</u>	<u>8 945 289,19</u>			

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma	1.1.2018 - 31.12.2018		1.1.2019 - 31.12.2019	
Toimintatuotot		4 317 686		4 372 246
Toimintakulut		-13 069 110		-12 854 420
Toimintakate		-8 751 424		-8 482 174
Verotulot		3 987 057		4 684 350
Valtionosuudet		4 139 454		4 471 263
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 631		654	
Korkokulut	1 249		2 103	
Muut rahoitustuotot	-56 530		-56 062	
Muut rahoituskulut	-1 709	-55 359	-1 233	-54 538
Vuosikate		-680 272		618 901
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta		402		2 781
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelma mukaiset poistot	-642 959		-607 493	
Arvonalentumiset	0	-642 959	-967	-608 460
Satunnaiset tuotot ja kulut		-3 092		0
Tilikauden tulos		-1 325 922		13 221
Tilinpäätössirot		14 337		14 903
Tilikauden ylijäämä /(alijäämä)		-1 311 585		28 125
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		33,0		34,0
Vuosikate/Poistot, %		-105,8		101,7
Vuosikate, euroa/asukas		-498,37		453,41
Asukasmäärä		1365		1326

Konserni rahoituslaskelma				
	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-680 248		621 681	
Tulorahoituksen korj.erät	8 542		-5 907	
Satunnaiseterät	-3 092	-674 798	88	615 863
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-250 906		-333 096	
Pys.vast.hyöd.luov.voitot	22 550		44 741	
Inv.vars. myyntitulot				
Inv myynti voitot/tappiot				
Rahoitusosuudet	7 103	-221 254	1 753	-286 603
Toiminnan ja investointien rahavirta		-896 052		329 261
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset	-819	-819	253	253
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	589 110		4 456	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-391 278		-362 478	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	485 244	683 077	217 118	-140 905
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoman korotus+/alennus-				
Muut oman pääoman muutokset	-3 365	-3 365	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen				
pääomien muutokset	6 656		-3 069	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 399		10 066	
Saamisten muutos	-29 124		-69 711	
Korottomien velkojen muutos	214 857	194 788	-148 327	-211 040
Rahoituksen rahavirta		873 680		-351 692
Rahavarojen muutos		-22 371		-22 431
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12		216 804		235 070
Rahavarat 1.1		239 175		216 804
		-22 371		18 267
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €				
Investointien tulorahoitus, %		-307,5		216,9
Lainanhoitokate		-1,39		1,62
Kassan riittävyys		123		123

Konsernitase					
ORIPÄÄ	31.12.2018	31.12.2019		31.12.2018	31.12.2019
VASTAAVAA	KONSERNI	KONSERNI	VASTATTAVAA	KONSERNI	KONSERNI
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
			Peruspääoma	3 520 474,95	3 520 474,55
Aineettomat hyödykkeet			Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		149,87
Aineettomat oikeudet	15,15	154 887,29	Arvonkorotusrahoisto		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 288,07	3 255,45	Muut omat rahastot	3 640,90	2 802,52
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 189 021,65	-138 703,75
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	-1 311 584,97	28 124,56
Maa- ja vesialueet	748 040,77	730 651,32	VÄHEMMISTÖOSUUDET	456,94	1 654,43
Rakennukset	6 564 694,58	6 286 883,10	ARVOSTUSERÄT		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 577 291,89	1 448 212,75	Kertynyt poistoero	0,00	1 476,61
Koneet ja kalusto	237 238,51	255 472,31	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	720,59	732,22	Eläkevaraukset	605,24	432,72
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	164 415,63	99 846,29	Muut pakolliset varaukset	126 487,83	125 331,94
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkuusyhteisöosuudet	11 477,35	13 318,85	Valtion toimeksiannot	15 636,49	8 621,72
Osakkeet ja osuudet	397 970,06	398 250,79	Lahjoitusrahastojen pääomat	30 463,10	23 630,63
Osuudet kuntayht.			Muut toimeksiantojen pääomat	20 694,78	27 343,34
Muut osakkeet ja osuudet			VIERAS PÄÄOMA		
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Pitkäaikainen		
Lainasaamiset kuntayhtymiltä			Joukkovelkakirjalainat		
Lainasaamiset muilta	804,93		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 942 207,30	2 592 285,48
Muut saamiset	5 035,01	5 541,10	Lainat julkisyhteisöiltä		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat muilta luotonantajilta	16 952,40	293,23
Valtion toimeksiannot	15 636,49	8 621,72	Saadut ennakot	2 909,72	18 119,17
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 442,10	16 790,21	Ostovelat		
Muut toimeksiantojen varat	29 826,04	21 370,89	Liittymismaksut ja muut velat	250 623,47	265 098,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Siirtovelat		
Vaihto-omaisuus			Laskennallinen verovelka		483,35
Aineet ja tarvikkeet	46 047,75	43 646,89	Lyhytaikainen		
Keskeneräiset tuotteet	13 523,60	5 361,11	Joukkovelkakirjalainat		1 600 000,00
Valmiit tuotteet			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 162 657,33	789 712,56
Muu vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä		
Ennakkomaksut		1 649,76	Lainat muilta luotonantajilta		30 000,00
Pitkäaikaiset saamiset			Saadut ennakot	22 807,71	21 989,77
Myyntisaamiset			Ostovelat	785 599,68	722 973,38
Lainasaamiset			Muut velat	236 422,84	119 715,06
Laskennalliset verosaamiset			Siirtovelat	719 730,77	739 694,62
Muut saamiset	479,06	359,29	Laskennallinen verovelka		
Siirtosaamiset	66 488,73	78 461,94			
Lyhytaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 735 808,11	10 501 704,44
Myyntisaamiset	429 676,92	454 270,38			
Lainasaamiset					
Laskennallinen verovelka					
Muut saamiset	150 202,73	173 599,77			
Siirtosaamiset	51 688,41	65 450,52			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	3 638,59	1,22			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteihin	66 646,26	84 555,73			
Joukkovelkakirjalainasaamiset					
Muut arvopaperit		3 694,59			
Rahat ja pankkisaamiset	146 518,88	146 818,94			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 735 808,11	10 501 704,44			

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät
  - 1.1. Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. kaudelle.
  - 1.2. Pysyvät vastaavat
Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.
  - 1.3. Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoa. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.
  - 1.4. Saamisten ja velkojen arvostus
Saamiset on merkitty tilinpäätökseen nimellisarvoon kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon:
    - Luottotappio on kirjattu, kun sen syntyminen on käynyt ilmeiseksi
    - Jos saamisesta ei odoteta enää lainkaan suoritusta, se on poistettu kokonaan luottotappiona, kun velallinen on ulosotossa todettu maksukyvyttömäksi tai saatava ei ole perimistöimiston toimesta saatu perityksi.
Velat:
    - Velat on merkitty tilinpäätöksen nimellisarvoon.
  - 1.5. Rahoitusomaisuuden arvostus
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoarvoonsa.

Johdannaissovimusten käsittely
  - 1.6. Menojen ja tulojen jaksotus
Tulojen jaksotus:
    - Tuottojen kirjausperusteena on ollut suoritteiden luovuttaminen
Menojen jaksotus:
    - Lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä sisältää myös palkkojen sivukulut ja on laskettu lomakorvauksen laskemista koskevien periaatteiden mukaan henkilötasolla. Lomarahojen 30 % leikkaus 1.4.-31.12.2019 kertyneistä lomarahoista on otettu huomioon lomapalkkavelassa 31.12.2019.

- Palvelujen ja tavaroiden ostojen kirjausperusteena on ollut palvelun tai tavaran vastaanottaminen.
- Korkomenot on jaksotettu korkopäivien perusteella.
- Pysyvien vastaavien hankintamenot on aktivoitu ja kirjattu vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen todennäköisen luovutushinnan mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kunnalla on vireillä oleva oikeudenkäynti joka koskee virkasuhteeseen liittyvää kannetta.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjapitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Konsernitilinpäätöksen jatkuvuuden sekä kuntien ja kuntayhtymien välisen vertailtavuuden turvaamiseksi Oripään kunta on laatinut konsernitaseen tuloslaskelman ja sen liitetiedot käsittävän konsernitilinpäätökseen. Kunnalla ei ole tytäryhteisöjä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty 4 kpl kuntayhtymiä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot tehtäväalueittain		Kunta	Kunta
<i>Ulkoiset erät</i>		2019	2018
Yleishallinto		23 156	63 086
Sosiaali- ja terveystalvet		513 966	465 759
Opetus-kulttuuri ja varhaiskasvatus		124 377	105 904
Tekniset palvelut		568 204	625 186
Muut palvelut		72 698	71 919
Toimintatuotot yhteensä	0	1 302 401	1 331 853

7 Verotulot

Verotulojen erittely	2019	2018
Kunnan tulovero	3 849 790	3 314 407
Osuus yhteisöveron tuotosta	432 109	355 656
Kiinteistövero	402 451	316 994
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	4 684 350	3 987 057

8 Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely	2019	2018
Yleinen valtionosuus	3 888 330	3 749 970
Harkinnanvarainen rahoitusavustus	190 000	
Valtionosuudet yhteensä	4 078 330	3 749 970

9 Palvelujen ostot

Palvelujen ostot erittely	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	4 700 315	5 120 331
Muiden palvelujen ostot	870 704	848 377
Palvelujen ostot yhteensä	5 571 019	5 968 708

11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kunnanvaltuuston 28.5.2003 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8 300 €, on kirjattu hankintatilikauden kuluksi, vaikka hankinta olisikin käytössä useamman tilikauden ajan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistot ja menetelmät:

Poistosuunnitelmasta on poistettu muut pitkävaikutteiset menot, joita ei ole ja joista ei enää voi jatkossa tehdä poistoja.

ORIPÄÄN KUNTA	menetelmä	poisto-aika, v tai poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	tasapoisto	3-20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	ei poistoa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	15
Talousrakennukset	tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
Museot	tasapoisto	15
Asuinrakennukset	tasapoisto	30
Perusparannetut rakennukset	tasapoisto	10-25
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	10 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	20 %
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennukset	menojäännöspoisto	20 %
KONEET JA KALUSTO		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5
ATK-laitteet	tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Terveysthuollon laitteet	tasapoisto	5
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat	käytön mukainen	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni	Kunta	Kunta
	0	2019	2018
Yhteensä	0	0,00	0,00

16 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	15 137	15 137
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	15 137	15 137

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Kunta-	Muut	Yhteensä
	yhtymä	osakkeet	
	osuudet	ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	715 567	387 844	1 103 411
Lisäykset			0
Vähennykset			0
Siirrot erien välillä			0
Hankintameno 31.12.	715 567	387 844	1 103 411
Arvonlennukset			0
Arvonkorotukset			0
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 567	387 844	1 103 411

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20,21 Tytäryhteisöt ja kuntayhtymät

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
			omasta pääomasta	veraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Turku	0,3564			
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä	Paimio	0,1410			
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	0,2800			
Lounais-Suomen koulutus kuntayhtymä	Loimaa	2,2556			

Osakkuus ja muut omistusyhteisöt			
	Kotipaikka	osakkeet kpl	kirjanpito arvo
As Oy Peltokartano	Oripää	884	32 023
As Oy Oripään Lennonpellontie	Oripää	70	138 000
As Oy Oripään Auraniitty	Oripää	67	150 302
Loimi-Hämeen Jätehuolto	Forssa	114	19 173
Metsäliiton osuudet			13 520
Yläneenjoen jätevesiosuuskunta	Oripää	2	200
Kuntien Taitoa Oy	Helsinki	1414	1 414
Kuntien Tiera Oy	Helsinki	1414	1 414
Turun seudun puhdistamo Oy	Turku	16	31 797

23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä

Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		31 553		
Saamiset yhteensä	0	31 553	0	0

24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Kunta 2019	Kunta 2018
	Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tyks	31 553	
Siirtyvät korot	1 417	1 384
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	32 970	1 384

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25 Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely			Kunta	
			2019	2018
Peruspääoma 1.1. Muu oma po Vähennykset			3 520 459	3 520 459
Peruspääoma 31.12.	0	0	3 520 459	3 520 459
Arvonkorotusrahasto 1.1. Lisäykset Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Osuus kuntayhtymän omasta po:sta				
Muut omat rahastot 1.1. Siirrot rahastoon Siirrot rahastosta		0		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	0	0	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. Siirto vahinkorahastoon Edellisen tilikauden virheen oikaisu Lisäys tai vähennys tilikaudella				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.			-638 031	694 880
Tilikauden ylijäämä/alijäämä			19 607	-1 332 912
Oma pääoma yhteensä	0	0	2 902 035	2 882 427

26 Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	151 369	166 506
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	151 369	166 506

27 Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat; yli 5 vuotta erääntyvät erät	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä	1 182 566	1 244 314
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot (takuuvuokrat)	18 119	16 659
Ostovelat		
Muut velat (liittymismaksut)	265 099	250 623
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 465 784	1 511 597

28 Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

28) Erittely kuntatodistuslainoista			
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		2019	2018
Korko 0,50% kuntatodistuslainoja	6 kpl	1 600 000	1 600 000
Korko 0,50% kuntatodistuslainoja			
Kuntatodistuslainat yhteensä		1 600 000	1 600 000

31 Maksuvalmiuden kannalta merkittävä shekkilimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

Luotollinen limiitti 500 000 € josta käyttämättä 37 212,69 €.

32 Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Muiden velkojen erittely	Kunta 2019	Kunta 2018
Muut velat		
Liittymismaksut	250 623	229 063
Muut velat	16 659	16 604
Muut velat yhteensä	267 283	245 668

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Kunta 2019	Kunta 2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	271 294	269 982
Muut siirtovelat	77 175	71 283
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	348 469	341 265

38 Vastuut

38 Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	Kunta
			2019	2018
Vuokravastuut yhteensä			481 634	
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava			32 801	
vuokravastuisin sisältyvät leasingvastuut	0	0	11 633	0

Vastuu Turun Seudun Puhdistamo OY vieraasta pääomasta	2019	2018
0,20 %		
Kunnan osuus	146 263	107 932
Vieras pääoma yhteensä	146 263	53 965 858

Vastuu Kuntien takauskeskuksen rahastosta	2019	2018
	5 403	5 069

41 Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taloudelliset vastuut	Kunta	Kunta
	2019	2018
Korkotermiinit		
Maankäytösopimuksista kunnalle aiheutuvat veloitteet 1)		
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet 2)		
Sitoumukset avustukseen 3)		
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut 4)		
Vuokravastuut, vastuut voimassa x.x.xxxx asti		
Sopimusvastuut yhteensä		
Johdannaissopimukset		
Valuuttatermiinit		
Käypä arvo		
Kohde-etuuden arvo		
Korkotermiinit		
Käypä arvo		
Kohde-etuuden arvo		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu **)	298 179	596 358

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42 Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.	2019	2018
Yleishallinto	2,2	2,8
Sosiaalitoimi	25,8	25
Opetus- ja kulttuuritoimi	23	22
Tekninen toimi	7	6,2
Yhteensä	58	56

43 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henk.kulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	2 539 535	2 469 865
eläkekulut	576 371	571400
muut henkilösivukulut	46 975	61 377
Henkilökulut yhteensä	3 162 881	3 102 642

44 Luottamushenkilöpalkkioista puolueelle perityt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Kansallinen Kokoomus Oripää	286	110
Suomen Keskusta Oripää py	725	838
Maksut yhteensä	1 011	947

45 Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhtiölle maksettavat palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 207	4 781
Tarkastajan lausunnot		345
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 248	1 760
Muut palkkiot	300	
Palkkiot yhteensä	5 755	6 886

Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

ulkoinen/sisäinen	2019	2018
Liikevaihto		
Vesimaksut (ulkoiset)	234 801	232 356
Vesimaksut (sisäiset)	22 461	23 411
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	1 128	20
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		
Tuotot yhteensä	258 390	255 787
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-113 771	-89036
Varastojen lisäys/vähennys		
Palvelujen ostot	-18 356	-30 179
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-132 127	-119 215
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-32 950	-12 874
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-5 323	-2 782
Muut henkilösivukulut	-688	-342
	-38 961	-15 998
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-81 327	-84 566
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-195	-142
	-81 522	-84 708
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen yk. lisää	5 779	35 866
Yleiskustannuslisä		
Liikelylijäämä (-alijäämä)		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Poistetut saatavat	665	
Korvaus jäännöspääomasta	-8 108	-8 108
	-7 444	-8 108
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-1 665	27 758
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-1 665	27 758
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 665	27 758

Vesilaitoksen tase	Vesilaitos	
	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	832 184,07	902 287,61
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Muut pitkävaikuttiset menot	0,00	0,00
Tietoliikenneohjelmistot		
Liittymismaksut		
Aineelliset hyödykkeet	832 184,07	902 287,61
Maa- ja vesialueet	3 363,76	3 363,76
Rakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	797 023,31	867 126,85
Viemäri- ja vedenjakeluverkko	797 023,31	867 126,85
Muut kiinteät laitteet		
Osakkeet ja Osuudet	31 797,00	31 797,00
Muut osakkeet	31 797,00	31 797,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	182 047,59	187 300,81
Saamiset	182 047,59	187 300,81
Lyhytaikaiset saamiset	182 047,59	187 300,81
Myyntisaamiset	182 047,59	187 300,81
Muut saamiset	0,00	0,00
Alv-saamiset		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 014 231,66	1 089 588,42
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	383 289,35	384 953,85
Perus- eli jäännöspääoma	270 280,46	270 280,46
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	114 673,39	86 916,47
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 664,50	27 756,92
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	0,00	0,00
Poistoero		
VIERAS PÄÄOMA	630 942,31	704 634,57
Pitkäaikainen	589 008,00	661 785,62
Omistusyryykseltä	323 909,33	411 162,15
Liittymismaksut	265 098,67	250 623,47
Lyhytaikainen	41 934,31	42 848,95
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta		
Ostovelat	23 241,27	20 683,49
Muut velat	18 693,04	22 165,46
Sotovelka		
Alv-velka	18 693,04	22 165,46
Ennakonpidätysvelka		
Siirtovelat	0,00	0,00
Lomapalkkavarauus		
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 014 231,66	1 089 588,42

YLEISTÄ

Toiminnan kuvaus

Oripään kunnanvaltuusto on 14.12.2015 päätöksellään päättänyt taseyksikön perustamisesta 1.1.2015 alkaen. Taseyksikkö vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Oripään kunnassa toiminta-alueellaan

Vesi- ja viemärlaitokset

Talousveden laatua tarkkaillaan Lounais-Suomen ympäristötutkimus Oy:n toimesta. Oripään jätevedet johdettiin 20.12.2015 asti Oripään kunnan jätevedenpuhdistamolle. 21.12.2015 alkaen jätevedet johdetaan Turun seudun puhdistamo Oy: Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolle.

Veden myynti ja kulutus

Vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja jäteveden määrän mukaan.

Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä oli 195 897 m³ ja ostettu määrä 6 282 m³. Oman jakelualueen laskutettu vesimäärä 176 960 m³.

Veden ulkoiset myyntitulot 158 560,67 € (alv 0%) Vesi- ja viemäri liittymä tulot 14 475,20

Vesijohtoverkkoon liittyneitä kiinteistöjä 652 kpl.

Jätevettä laskutettiin 34 138 m³. Myyntituotot oli 64 553,87 €.

Viemäriverkkoon liittyneitä kiinteistöjä 287 kpl

VESILAITOS	2019	2018	2017
Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä	195 897	201 754	220 398
Ostettu vesimäärä	6 282	6 764	6 061
Muille vesilaitoksille myyty	15 582	33 176	26 245
Omalta jakelualueelta laskutettu vesimäärä	176 960	177 224	180 248
Vesijohtoverkoston liittyjämäärä			
Verkkoon liittyneet kiinteistöt	652	647	640
Vesijohtoverkon pituus	81 580	81 580	81 580

VIEMÄRILAITOS

Kakolan jätevedenpuhdistamolle johdettu jätevesi	121 027	91 373	
Laskutettu jätevesimäärä	34 138	38 051	30 995
Jätevesiverkoston liittyjämäärä			
Viemäriverkkoon liittyneet kiinteistöt	287	286	282
Jätevesiviemäriverkoston pituus	20 980	20 980	20 980
Hulevesiviemäriverkoston pituus	592	592	592

Hallinto

Oripään vesihuollon laskutusta ja sopimusasioita hoidetaan Oripään kunnan teknisessä toimistossa ja taseyksikön kirjanpito sekä rahoitus on hallintopalveluissa. Oripään vesihuollon asioissa päätösvaltaa käyttää tekninen lautakunta. Kunnanvaltuusto ohjaa vesilaitoksen toimintaa asettamalla sille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Investointi ja kunnossapito

Oripään vesihuollon talousarviossa investointeihin on varattu 110 000 €.

Toteuma:

Runkolinja venttiilien vaihto toteutunut 0 euroa

Vuotovesikorjaukset toteutunut 11 223,35 €

Kunnallistekniikan rakentaminen €

Krapurannan haara siirtoviemäriin 0 €

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmien mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Arvoidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistot ja menetelmät:

Poistosuunnitelmasta on poistettu muut pitkävaikutteiset menot, joita ei ole ja joista ei enää voi jatkossa tehdä poistoa.

	menetelmä	poistoaika, v tai poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	tasapoisto	maalis.20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	ei poistoa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40

Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	15
Talousrakennukset	tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
Museot	tasapoisto	15
Asuinrakennukset	tasapoisto	30
Perusparannetut rakennukset	tasapoisto	loka.25
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	10 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	20 %
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennukset	menojäännöspoisto	20 %
KONEET JA KALUSTO		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5
ATK-laitteet	tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Terveystieteiden laitteet	tasapoisto	ORIPÄÄN KUNTA
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat	käytön mukainen	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.		

- 14) Pakollisten varausten muutos
Ei ole
- 15) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot
Ei ole
- 16) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely
Metsäliiton Osuuskunta 1 020,58 €.
- 17) Erittely poistoeron muutoksesta

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 19) Arvonkorotukset
Ei ole
- 20) Aktivoidut korkomenot
- 21) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti
Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut saamiset	yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		31 797,00		
Lisäykset tilikauden aikana				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Kirjanpitoarvo 31.12.		31 797,00		

- 22-24) Omistukset muissa yhtiöissä
Ei ole
- 25) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuusyhtiöiltä
- 26) Saamisten erittely
- 27) Rahoitusarvopaperit
Ei ole

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 28)
- 29) Erittely poistoerosta
Loimaantien rivitalon poistoero kirjaus v 2019 15 136,92 €.
- 30) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua
Kuntarahoitus Oy
Kuntarahoitus Oy
- 31) Shekkililimiitti

Luotollinen tili käyttämättä oleva määrä 31.12
37 212,69€
- 32) Pakolliset varaukset
Ei ole
- 33) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osuukkuus yhteisöille
- 36) Muiden velkojen erittely
Vesi- ja jätevesi liittymismaksut 265 098,67 €

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 40-43) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin
Ei ole
- 44) Leasingvastuiden yhteismäärä
Ei ole

Käytetyt kirjanpitokirjat

Virallinen päiväkirja

- sisältää kaikki viennit kaikilta kirjanpidon tositelajeilta aikajärjestyksessä.

Talousarviotilikortit

- sisältää talousarviotileille kirjatut viennit tileittäin aikajärjestyksessä.

Tasetilikortit

- sisältää tasetileille kirjatut viennit kaikilta kirjanpidon tositelajeilta aikajärjestyksessä.

Ostoreskontra

- sisältää ostoreskontran kautta kirjanpitoon siirtyvät erät aikajärjestyksessä.

Myyntireskontra

- sisältää myyntireskontran kautta kirjanpitoon siirtyvät tuloerät.

Tositelaji:

01	Kassatositteet
46	Ostoreskontra 2019
47	Vesilaitos 2019
07	Taseen avaussaldot
10	Tiliotekirjaus
50	Myyntireskontra vuokrat
51	Myyntireskontra päivähoito
52	Myyntireskontra vanhustenhuolto
53	Myyntireskontra aamu- ja iltapäiväkerho
54	Myyntireskontra maa-ainesvalvonta
55	Myyntireskontra kertalaskut
56	Myyntireskontra vesilaskut
70	Reskontrasuoritukset ostovelat
80	Palkat
90	Myyntireskontrasuoritukset
170	Sosiaalityö
	Talousarviomuutokset
999	Konversio

Tilinpäätöksen säilyttäminen

Kunnan tasekirja säilytetään pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisen osalta noudatetaan kirjanpitolain säädöksiä, että kirjanpitokirjat ja käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo säilytetään 10 vuotta.

Tilikauden tositteet ja muu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittely) säilytetään vähintään 6 vuotta.

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Oripää 18.5.2020

Timo Tolppanen kunnanjohtaja

Oripään kunnanhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ TILINTARKASTUKSESTA

Tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Oripää . . .2020

Seija Hakamäki , JHT, HT
BDO Audiator Oy
JHTT-yhtiö